

de mâine pe azi

holnapról mára

Várad folyóirat, 2018

Concept copertă: Benkő J. Zoltán
A borítót Benkő J. Zoltán tervezte.

© Autorii și traducătorii, 2017
© A kötet szerzői és műfordítói, 2017
© Revista Culturală Várad folyóirat

O antologie editată în parteneriat cu Filiala București
– Traduceri Literare a Uniunii Scriitorilor din România.

Együttműködő partnerünk a Román Írószövetséghez tartozó
Műfordítók Bukaresti Fiókjá.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
de mâine pe azi/holnapról mára / antologator/összeállította:
Mihók Tamás.
Oradea: Várad, 2017
ISBN _____
I. Mihók, Tamás (antolog.)
_____

DE MÂINE PE AZI HOLNAPRÓL MÁRA

- *antologie bilingvă a atelierului de traduceri literare din poezi maghiari bihoreni* •
- *a műfordítói műhely bihari magyar költők műveiből készült kétnyelvű antológiája* •

Antologie de / Összeállította:
Mihók Tamás

Degustare de poezie orădeană

Prefață

Foarte inspirată ideea plasării poemului canonic și de-a dreptul iconic al lui Janus Pannonius, intitulat *Despărțire de Oradea*, în deschiderea unei antologii de traduceri literare în limba română, din versuri scrise de „poeti maghiari din Oradea”. În ceea ce privește datarea poemului, opinia istoricilor literari diferă, aceștia convenind însă asupra faptului că el reprezintă întâia capodoperă umanistă a culturii maghiare. Întrerupându-și studiile în Italia, Janus, zorit, s-a întors de trei ori (în 1451, 1455 respectiv 1458) acasă, la Oradea, la curtea unchiului și patronului său *Vitéz János (Ion cel Viteaz)*, pentru a-i împărtăși cunoștințele dobândite la Ferrara și Padova. Prin urmare, i s-au ivit trei prilejuri de a cuvânta întru „despărțire” de orașul mult iubit. În 1451 era încă prea june și necopt pentru a crea o asemenea capodoperă, în schimb, în 1455, pelerinul în vârstă de 21 de ani corespundea deja cu cele mai eminente spirite ale vremii, printre care se numără și remarcabilul poet umanist și diplomat *Aeneas Silvius Piccolomini*. Pe urmă, în 1458, Janus a devenit canonic custode, iar Aeneas a urcat pe tronul papal sub numele de Pius al II-lea.

În plus, luând în considerare textul propriu-zis, această poezie de rămas bun – *apobaterium*, pe numele său greco-latin – purtând ecourile unor tradiții antice e o capodoperă excepțională nu numai datorită armoniei și secționării sale simetrice în șapte strofe cu versuri endecasilabice (de unsp-

rezece silabe), ci și pentru că aluziile mitologice cu care ne-a obișnuit Renașterea nu împovărează imaginile poetice folosite. În epigramele sale scrise în Italia, tânărul poet utilizează șabloanele literaturii antice, pe când aici, veridicitatea temei o asigură explorarea realității vitale. Tot la opțiuni fericite intră alegerea traducerii lui Áprily Lajos, dintre cele 29(!) de variante unguerești ale poemului. Citite împreună, cele trei texte în metru antic, în limbile latină, maghiară și română, conferă satisfacții de lectură deosebite.

Poemul *Oradiei* al lui Juhász Gyula este, de asemenea, unul de rămas bun. Motivul „despărțirii”, alături de cel al „plecării”, este, încă din timpuri străvechi, o temă lirică predilectă, un gest arhetipal. În Grecia Antică, acest tip de poezie și-a definit propria specie. Poezia a apărut prima dată în *Nagyváradi Napló (Jurnal Orădean)*, în numărul din 17 octombrie 1912, fiind datată astfel: „Szakolca, 1912 október 10” („Skalica, 10 octombrie 1912”). Poetul este profund marcat de sfârșitul perioadei sale orădene de vârf, petrecută alături de gruparea literară *Holnap (Cei de mâine)*, și de această nouă afundare în mocirla provincială. Nimic nu reflectă mai bine starea lui sufletească, decât faptul că, abia ajuns în orașelul uitat de Dumnezeu, își (ex)pune sentimentele pe hârtie, iar poemul vede lumina tiparului în nu mai mult de o săptămână, de cum ajunge la redacția *Jurnalului*. Și în poemul lui, experiența despărțirii constituie o prezență îngroșată, durerea provocată de „pierderea Oradiei” a contribuit în mare parte la zămisirea poeziei. Juhász Gyula nu s-ar fi ridicat însă la nivelul numelui său, dacă textul acesta nu ar fi purtat mărcile unei precizii literare adecvate tristeții și nostalgiei resimțite. Instrumentaru-i stilistic strălucește „din nou”, iar tropii antitetici îi conferă textului dinamism și muzicalitate aliterativă. Forma poetică închisă, împreună cu cele

două versuri conclusive de la finalul strofelor, se pretează bine la poezii care folosesc seturi de norme prozodice riguroase. Figura etimologică (tradusă printr-o structură apropiată: „nemi[verb] odată”) din varianta originală ne dă de înțeles, că în fața poetului plutește o perfecțiune imposibil de atins. Cu toate acestea, tehnica lui Juhász Gyula e perfectă, în măsura în care reușește să-și sporească experiențele prin intermediul câte unui cuvânt potrivit, bunăoară atribut sau verb.

Trecând mai departe la Ady Endre, poemul selectat, cu titlul *În luntrea visării*, nu e nici „orădean”, nici „de despărțire”. Ady a publicat această piesă de încheiere a volumului *Poemele tainelor* în revista *Nyugat*, în anul 1910. Totuși, dintr-un anumit punct de vedere ea reprezintă un gest de „despărțire”, și-anume prin prisma tranziției stilistice și de rol cu care este însărcinată. Poemul ilustrează un fel de corijare a imaginii stereotip a poetului, judecat exclusiv după primele trei volume ale sale. Prin versurile „Visare, o, tristă luntre sângerie, / Te dezleg din portul morții date mie”, Ady se plasează în opoziție cu ars poetica volumelor sale anterioare, în speță a poemului *Új vizeken járok (Umblu pe ape noi)*. Motivul vaporului, folosit cu predilecție dincolo, se resemantizează, atributul pseudo-sinestezic al luntrii făcând referire la el. Această îndepărtare meditativă de vapoarele „fataliste” de odinioară, pe care poetul le plasează într-un trecut al amintirilor, nu marchează doar o mutație stilistică, ci, mai ales, o schimbare de rol. Din punct de vedere structural, refrenul „ne ducem” (reluarea, în fiecare strofă, a celui de-al treilea vers), înrămat fiind în două strofe – prima și ultima – aproape identice, ne oferă o apropiere prozodică palpabilă. La o adică, particularitățile formale ale poeziei lui Ady pot fi corelate cu secesiunea, cu acest curent artistic al începutului de secol trecut. Har caracterului recurent al unor

versuri, structurii deosebite a rimelor și varietății de alcătuire a strofelor și a poemelor în sine – secesiune, deci, din plin.

Miezul rezultatelor atelierului de traduceri constă în 60 de poeme, câte zece din partea fiecărui „urmaș” de secol XXI al celor trei clasici amintiți anterior, poeți cu o istorie orădeană de mai bine de 560 respectiv 100 de ani. De ce tocmai ei și de ce au fost incluși tocmai cu aceste texte, iată aspecte ce nu prea au relevanță. Acestea sunt, se pare, tălmăcirile românești ce au rezonat cel mai bine cu originalele maghiare...

Seria contemporanilor debutează cu poeta Kinde Annamária. Annamária a viețuit alături de noi, și-a dus luptele impregnate de suferință și sublim la o întindere de braț și o îmbrățișare de noi, plutind mereu la limita dintre expunere și izolare, confesiune și tăcere, (auto)ironie și interioritate elegiacă. Sentimentul neputinței generat de pasivitate și spaimele efemerității sunt transgresate de imposibilități la limita posibilului, de Certitudinea renașterii. Poezia Annamáriei e argumentul suprem al faptului că „magic text e poezia”, aceasta, odată devenită realitate, înfățișându-ni-se.

Poezia lui Szűcs László e caracterizată de o liră searbădă, precum și sârbezeală lirică, de la elegii de extindere „elegiacă” la scurte meditații poetice. În timp ce textele mai elaborate ce se încadrează în prima categorie, poeme à la Szűcs reflectând câte o stare colectivă sau individuală, acordă receptorului un sprijin considerabil, cele din a doua categorie necesită strategii de citire particulare. Căci unghiul de deschidere e mână în mână cu gradul de echivocitate, rezultând că, în cazul de față, sarcina palpantă a gestului intelectual de reconstituire îi revine Cititorului.

Gittai István face parte din stirpea poezilor cu timbru liric extrem de versatil. E ludic, îi place să se joace de-a sensibilul,

dar, la nevoie, sentimentalismul său se evaporă pe nesimțite, vocea devenindu-i gravă, tare ca piatra. În poeziile lui, titlurile capătă o importanță de același rang cu cea a textelor propriuzise. Un titlu nimerit stârnește curiozitatea cititorului, dar nu și trădează dedesubturile. Poeziile au, așadar, o legătură pres-tabilită cu titlurile aferente. Acestea din urmă propun imagini lacunare, ale căror lipsuri sunt menite să fie umplute de imaginile poetice prezente în text.

Kemenes Henriette (n. 1988), Fábíán Judit (n. 1978) și Ozsváth Zsuzsa (n. 1992) sunt „cele mai contemporane dintre contemporanii” acestei antologii. E vorba de trei caractere marcante și bine conturate, talentul lor înnăscut fiind o dovadă îmbucurătoare a individualității vocii lor. Sunt convinși că, dispunând de o recuzită diversificată și de un limbaj poetic spectaculos, cele trei poete au înseninat actul traducerii...

Nădăjduiesc ca această degustare de poezie orădeană – tocmai datorită „realizării sale în atelier” – să nu rămână un demers unic și izolat. Ci, dimpotrivă, să aibă continuare – și dacă va avea, să câștige atenția traducătorilor de limbă română și poezia unor autori inseparabili de Oradea, precum Horváth Imre, Fábíán Sándor sau Zudor János.

Szilágyi Aladár

Váradai verskóstoló

Előszó

Telitalálat, hogy Janus Pannonius kanonikus-ikonikus költeménye, a *Búcsú Váradtól* került egy „nagyváradai magyar költők” verseiből egybekalángyázott, román nyelvű műfordítás-gyűjtemény élére. A vers keletkezési idejéről eltérő az irodalomtörténészek véleménye, abban viszont mindannyian egyetértenek, hogy az első magyarországi humanista remekműnek tartják. Janus itáliai tanulmányait megszakítva háromszor (1451-ben, 1455-ben, illetve 1458-ban) tért haza, sietett Váradra, nagybátyja és patrónusa, Vitéz János udvarába, beszámolni Ferrarában, illetve Páduában szerzett tudományáról. Tehát háromszor volt alkalma „elbúcsúzni” szeretett városától. 1451-ben még túl fiatal, túl éretlen lehetett ahhoz, hogy egy ilyen mesterművet alkosson, 1455-ben viszont a huszonegyedik életévébe lépő peregrinus immár a kor legnagyobb szellemeivel, köztük a jeles humanista költővel és diplomatával, *Aeneas Silvius Piccolomini*-vel folytatott verses levélváltást. – 1458-ban Janus már váradai órkanonok lett, Aeneas pedig II. Piusz néven került a pápai trónusra...

Nos, ami a költeményt illeti, ez az antik hagyományokat felidéző búcsúvers, görög-latin nevén: *apobatérium*, nem csupán azért kiváló műalkotás, mert a hét strófából álló, *hendekaszillabusokból* (tizenegy szótagú verssorokból) felépített költemény harmonikus, szimmetrikusan tagolt egységet alkot, hanem mert költői képeit nem terhelik a reneszánsz műveltség szo-

kásos mitológiai utalásai. Míg korábban, itáliai epigrammaiban az ifjú poéta az antik irodalom sablonjait használta, itt immár a való élet kínálta számára a valóságizű témát. Azt is szerencsés döntésnek vélem, hogy a poéma 29(!) magyarítás-változata közül a szerkesztőnek éppen Áprily Lajos kitűnő fordítására esett a választása. Így, összevetve, együttolvasva, a három: a latin, a magyar és a román nyelvű, antik metrumú szöveg különleges műélvezetet kínál.

Juhász Gyula *Várad* című költeménye is – akár Janus Pannoniusé – búcsúvers. A „megválás”, az „eltávozás” motívuma a legősibb idők óta állandó lírai téma, archetipikus gesztus. Az ókori görög poétikák külön műfajként tartották számon az ilyen tárgyú költeményeket. A vers a *Nagyvárad* *Napló* 1912. október 17-i számában jelent meg először, alatta a következő keltezéssel: „Szakolca, 1912. október 10.” Az élete csúcsidejét jelentő nagyvárad, Holnapos korszakának lezárulta, a provincia mocsarába való újabb lesüllyedés nagyon megviselte az érzékeny költőt. Lelkiállapotát mi sem érzékelteti jobban, mint az a tény, hogy alig érkezett meg az isten háta mögötti kisvárosba, menten papírra vetette érzelmeit, és a költemény szinte postafordultával, egy hét elteltével már megjelent a *Napló*ban! Az ő versében is intenzíven jelen van a búcsúzás élménye, „Várad elvesztése” miatti fájdalma sokban hozzájárult a vers megszületéséhez. Juhász Gyula viszont nem lett volna Juhász Gyula, ha nem hozzá illő műgonddal fejezi ki fájdalmát, oltahatatlan Várad-nosztalgiját. A stilisztikai eszközök „szokásosan” sziporkáznak, ellentétes szóképei mozgalmasságot, finom alliterációi zeneiséget visznek a versbe. A zárt forma, a versszakonkénti kétsoros összefoglalással, nagyon is illik a szigorú formákban komponáló költőhöz. A „késve késtem” figura etymologica jelzi: az alkotó szeme előtt a megvalósíthatatlan

tökéletesség lebeg. Pedig Juhász Gyula technikája tökéletes, ahogyan egy-egy szó, jelző, ige használatával az élményeket tömöríti.

Ami pedig Ady Endre kiválasztott költeményét illeti, *A tűnődés csolnakján* nem is „várad”, nem is „búcsú”-vers. *A Minden titkok versei* című kötet záróopuszát Ady először a *Nyugatban* közölte, 1910-ben. Olyan szempontból mégis „búcsú”-gesztus ez, hogy stílus- és szerepváltó műnek tekinthető. Annak a költő személyéhez kapcsolt szerepkánonnak a helyesbítését jelenti, melynek maradéktalanul csak az első három kötetének a költeményei feleltek meg. A „Tűnődés, bú-berzsényes csolnak,/ Halál-kikötőmből eloldlak” felülírja előző kötetei, akár az *Új vizeken járok* ars poeticáját. Az általa előszeretettel használt hajómotívum is átértelmeződik, erre a csolnak álszinesztéziás jelzője utal finoman. Ez a meditáló elfordulás a korábbi „végzet”-hajóktól, melyeket az emlékezés múltjába helyez a költő, nemcsak stílusváltást, hanem szerepváltást is jelez. A „megyünk” refrén (a szakaszok közbevetett harmadik sorának az ismétlődése), a részben egyező első és utolsó versszak keretébe foglalva, kitapintható verstani szempontú megközelítést kínál. Ady verselésének formai sajátosságai voltaképpen összefüggésbe hozhatóak a szecesszióval, ezzel a múlt század eleji stílusiránnyal. A formai sajátosságok közül a költő legkedveltebb sorfajának, a költészetében sűrűn alkalmazott sorisméltéseknek és néhány különleges rímszerkezetnek, strófa- és versépítő változatosságnak hála, szecesszió ez a javából.

A három klasszikus, 560, illetve 100 esztendeje Váradon forgolódó-alkotó poéta hat 21. századi utódjának tíz-tíz verse, összesen hatvan költeménye képezi a fordítói műhely darabjainak zömét. Hogy miért éppen ők, miért éppen ezekkel a műveikkel kerültek az antológiába, annak nincs különösebb

relevanciája. Bizonyára ezek azok a román nyelvre átültetések, amelyek a legjobban rezonáltak az eredeti magyar szövegekkel...

A kortársak sorát Kinde Annamária nyitja. Annamária velünk élt-halt, tőlünk kéznýtásnyira, ölelésnyire vívta a maga gyönyörűséggel és gyötrellemmel átszótt küzdelmeit, kitarulkozás és befelé menekülés, vallomás és hallgatás, önmagát sem kímélő ironia és elégikus bensőségesség határán lebegve. A tehetetlenség érzéséből fakadó tétlenséget, a múlandóság rettenetét mégis-mégis fölülírja a lehetségesbe váltó lehetetlen, az újjászületés Bizonyossága. Annamária költészete ékes bizonyítéka annak, hogy „varázsló szöveg a vers”, mely valóságává válva megmutatkozik számunkra.

Szűcs László költészetét szikár líraiság, lírai szikárság jellemzi, az „elégiányi” elégiáktól a poétikus szösszenetekig. Míg az előbbi, nagyobb lélegzetű, köz/magánhangulatot tükröző Szűcs-poémák elegendő fogódzót kínálnak a befogadó számára, az utóbbi, kihagyásos szövegek sajátos olvasói stratégiát igényelnek. Hiszen a nyitottság jegyben jár a többértelműséggel, s az Olvasónak magának kell választania, véghez kell vinnie az újrateemtés izgalmas, intellektuális gesztusát.

Gittai István a legváltozatosabb hangvételű lírikusaink közé tartozik. Szeret játszani, érzelmeskedni is akár, de sentimentalizmusa – ha kellek – pillanatok alatt szertefoszlik, és a hangja kőkeményre vált. Gittai verseinek fontos, jobbára a versszöveggel egyenrangú eleme a cím. Egy jó verscím fölkelte a figyelmet, de nem árulja el, hogy mi rejtőzik mögötte, alatta. A vers szövege meghatározott kapcsolatban áll a címmel. A verscím egymaga „hiányos kép”, de olvasás, megértés közben a cím képének hiányait szüntetjük meg a szöveg képeivel.

Kemenes Henriette (sz. 1988), Fábíán Judit (sz. 1978) és Ozsváth Zsuzsa (sz. 1992) a „legkortársabb kortársak” a gyűjteménybe került költők közül. Három, immár teljesen kialakult, markáns egyéniség, Istenáldotta tehetségük örvendetes bizonyítéka az összetéveszthetetlenül egyéni hang. Eszköztáruk változatos, költői nyelvük élvezetes – gondolom, verseik román nyelvű megszólaltatói számára is örömet okozott a fordítói munka...

Ez a nagyváradi verskóstoló – éppen a „műhelyben születtsége” miatt –, reményeink szerint több egyszeri, véletlenszerű vállalkozásnál. Lesz folytatása – s ha lesz, akkor a Váradtól elválaszthatatlan Horváth Imre, Fábíán Sándor és Zudor János költészete sem fogja elkerülni a költőinket román nyelven tolmácsoló versművesek figyelmét.

Szilágyi Aladár

Blând curge Körös în Criș

Notă introductivă

Am reușit, la sfârșitul lunii noiembrie a anului 2016, să organizăm la Oradea, cu sprijinul indispensabil al lui Mihók Tamás respectiv al lui Kemenes Henriette, poeți și traducători literari orădeni, primele *workshopuri de traducere literară* ale Filialei București – Traduceri Literare a „Uniunii Scriitorilor din România”, în prezența poezilor maghiari (cu câteva excepții – scriitorii traduși care nu mai sunt în viață).

În această întreprindere am beneficiat de sprijinul Consiliului Județean Bihor și al Fundației Communitas, și am dedicat aceste workshopuri orădenilor atât din rândul autorilor, cât și, în mai mică măsură, traducătorilor literari. Prin aceste ateliere de traducere literară se poate împlini nu doar dorința de a crea un climat modern, eficient și plăcut de concepere și desăvârșire ale traducerilor literare, ci se scot totodată în evidență și talentele respectiv valorile din Oradea și, implicit, județul Bihor.

Este un deziderat mai vechi al nostru să așezăm traducătorii literari față în față cu autorii textelor, pentru a ne asigura că traducerea va fi una care răspunde și corespunde pe deplin intențiilor reale ale autorilor până în cele mai subtile nuanțe. De asemenea, această experiență este deosebit de valoroasă nu numai pentru traducători, ci și pentru poeți.

Să lucrezi cot la cot cu creatorii poeziilor înseamnă să înțelegi cu precizie semnificațiile cele mai subtile ale mesajului poetic, pentru a-l putea reda într-o altă limbă în mod clar și inspirat.

Pe de altă parte, cum, de altfel, am văzut în cursul atelierelor de traducere literară, s-a putut lansa și un brainstorming deosebit de fecund în soluționarea unor probleme de traducere întâmpinate, în cadrul grupului de traducători literari, care au fost interesați și deschiși să-și ajute colegii la soluționarea problemelor de traducere. Acesta este meritul unuia dintre coordonatorii proiectului, și anume George Volceanov, cel care a creat o atmosferă intensă și profesionistă, dar, în același timp, destinsă. Acest tip de colaborare, așadar, a oferit traducătorului literar șansa de a cunoaște autorul în personam.

Miza atelierelor de traducere literară de la Oradea – în care s-au tradus texte din poetele orădene Kinde Annamária, Kemenes Henriette, Ozsváth Zsuzsa și Fábíán Judit, precum și din poeții orădeni Gittai István și Szűcs László, la care se adaugă Janus Pannonius, Ady Endre și Juhász Gyula – nu a fost una exclusiv literară, ci și una de natură social-umană: abia cunoscându-se între ei mai profund, prin intermediul profunzimilor poeziei, românii și maghiarii, cei amatori de aventura poeziei și a spiritului, se vor descoperi cu adevărat. Din nefericire, prea puțin reprezentanți ai taberei românești au participat la Colocviul de Traduceri Literare susținut la Biblioteca Universității din Oradea, acolo unde a avut loc o lectură bilingvă a textelor traduse. Am fost întâmpinați cu brațele deschise de către poeta-bibliotecar Brîndușa Doca.

Mai mulți traducători literari au venit special la Oradea, pentru a participa la atelierelor și colocviile de traducere: George Volceanov (coordonatorul atelierului de traduceri) și Alexandru M. Călin, de la București; Fülöp Zsigmond, de la Sfântu Gheorghe; Alexandru Skultéty, care ne-a însoțit în gând și faptă, de la București; Bertóti Johanna, din Cluj-Napoca; în timp ce Mihók Tamás a fost singurul traducător literar orădean

care s-a alăturat grupului de traducători din țară. Mulțumim ajutorului acordat și de revista *Várad*, dlui Szűcs László și dlui Tasnádi-Sáhy Péter, cel care a înregistrat colocviile.

Atelierelor de traducere literară s-au desfășurat la Muzeul memorial „Iosif Vulcan”, unde am fost întâmpinați cu simpatie și solitudine de către dl. Ioan F. Pop, și la Muzeul memorial „Ady Endre”, unde am fost primiți cu prietenie de către dl. Imre Zoltán, de joi, 24 noiembrie, până sâmbătă, 26 noiembrie. În ultima zi a avut loc rafinarea traducerilor, sub coordonarea profesionistă a lui George Volceanov.

Proiectul nostru nu s-a oprit însă aici, altfel spus, nu și-a pierdut din avânt. Deoarece am vrut ca aceste ateliere să nu „moară” odată cu traducerile de poezie realizate la Oradea, am propus traducătorilor continuarea colaborării – odată ce au prins *feelingul* acestei munci și, totodată, *vibe-ul* poezilor – prin completarea traducerilor realizate la atelier cu altele, în virtutea întocmirii prezentei antologii.

Redactorul-șef al revistei *Várad*, Szűcs László, a agreat numaiedecât ca revista domniei sale să concretizeze acest demers al nostru. Așadar, o antologie bilingvă de poezie maghiară orădeană gata să împlinească și mai bine spiritul poetic al Oradei contemporane și de odinioară.

Peter Sragher

Körös és Criş egy mederben

Rövid ismertető

2016 novemberében sikerült megszervezni Nagyváradon, Mihók Tamás és Kemenes Henriette hathatós segítségével, az első *irodalomfordítói workshopot*, melyen a fordított magyar költők is részt vettek (kivéve azok akik már nincsenek az élők sorában). Ezen összefogásunkat, mit első sorban váradi alkotóknak, valamint fordítóknak szerveztünk, a *Bihar Megyei Tanács* és a *Comunitas Alapítvány* támogatta. Ez a workshop jó alkalom volt arra, hogy az alkotáshoz szükséges kellemes és modern légkör megteremtése mellett, lehetőséget adjon a váradi és Bihar megyei tehetségek és értékek megismertetésére.

Régi óhajunk, hogy szembe állítsuk a fordítókat a fordítandó művek szerzőivel, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a fordítás a legapróbb részletekig tükrözi az alkotói elgondolást. Természetesen egy ilyen műhelymunka alkalmával szerzett tapasztalat nem csak a fordító, hanem a szerző számára is rendkívül fontos. Az, hogy a versek szerzőivel együtt, vállvetve dolgozhatsz, azt jelenti, hogy lehetőség adatik a vers legmélyebb költői mondanivalójának megértésére s ez által egy pontos és ihletett fordításra. Másrészt, ahogy ezt megtapasztaltuk a műhelymunkák alkalmával, egy olyan rendkívül termékeny *brainstorming* alakult ki, mely egymás mellé hozta a csoportban dolgozó fordítókat, érdekeltté és nyitottá téve őket egymás kiegészítésére a fordítási folyamatban felmerülő nyelvi akadályok áthidalásában. Ez első sorban egyik koordinátorunknak, név-

szerint George Volceanovnak köszönhető, akinek sikerült egy intenzív szakmai, ugyanakkor rendkívül barátságos légkört kialakítania.

Az irodalmi fordítóműhelyek megszervezésének tétje, azon túl, hogy szövegeket fordítottunk olyan váradi költőktől mint Kinde Annamária, Kemenes Henriette, Ozsváth Zsuzsa, Fábián Judit, Gittai István és Szűcs László, valamint Janus Pannonius, Ady Endre és Juhász Gyula, nem kizárólagosan irodalmi jellegű volt, hanem ugyanakkor emberi és társadalmi jelentőséggel is bírt, román valamint magyar irodalomkedvelő embereket hozott össze, kik a versekben való kalandozás révén fedezték fel egymást és váltak barátokká. Sajnálatos módon túl kevés résztvevővel képviseltette magát a román fél azon a kollokviumon melynek a főtámogatója a Nagyvárad Egyetemi Könyvtár volt, melynek dísztermében került sor a fordítások mindkét nyelvű felolvasására. Az egyetem könyvtárában Doca Brîndușa költő-könyvtáros fogadta tárt karokkal a résztvevőket. Nagyon sok műfordító érkezett csak azért Nagyváradra, hogy a fordítói műhelymunkában valamint az ezt követő kollokviumon részt vegyen: George Volceanov, a fordítói műhely koordinátora, és Alexandru M. Călin Bukarestből, Fülöp Zsigmond Szentgyörgyről, Skultéty Sándor, aki lélekben és tettben velünk volt Bukarestből, Bertóti Johanna Kolozsvárról, valamint Mihók Tamás Nagyváradról, az egyetlen aki a műhelynek helyet adó várost képviselte. Köszönjük a *Várad* kulturális folyóirat támogatását, Szűcs László főszerkesztőét, valamint Tasnádi-Sáhy Péter irodalmi szerkesztőét, aki a kollokvium filmre rögzítését vállalta.

A fordítói műhelymunkák a Iosif Vulcan Emlékmúzeumban, ahol Ioan F. Pop vendégszeretettel élvezhettük, valamint az Ady Endre Emlékmúzeumban zajlottak, ahol november 24.-

től november 26.-ig, azaz csütörtöktől szombatig Imre Zoltán fogadott nagy szeretettel. Az utolsó nap került sor a fordítások letisztázására, George Volceanov rendkívül hozzáértő irányítása mellett.

A mi terveink nem zárultak le itt, nem vesztettek lendületükből. Mivel azt szeretnénk, hogy ezek a műhelymunkák ne vesszenek el a Váradon létrehozott fordításokkal, felajánlottuk a résztvevőknek a munka folytatását, újabb és újabb fordításokkal kipótolva az eddigieket, épp ezen antológia létrehozásának érdekében.

Szűcs László, a Várad Kulturális Folyóirat főszerkesztője azonnal felkarolta ötletünket, biztosítva egy olyan kétnyelvű versantológia kiadását, mely kiteljesíteni, megismertetni hívott a mai és egykori Várad poétikai szellemét.

Peter Sragher

Janus Pannonius

în traducerea lui Alexandru M. Călin fordításában

Janus Pannonius (în latină: Janus Pannonius; în croată: Ivan Česmički; în maghiară: Csezmiczei János sau Kesencei; 1434, Čazma – 1472, Medvedgrad) a fost un scriitor maghiar-croat. S-a născut în Croația, iar studiile și le-a făcut în orașele italiene Ferrara și Padova, respectiv la Oradea. A trăit în vremea lui Matei Corvin și a scris în limba latină. Opera lui umanistă elogiază viața pe pământ, pacea, cultura, natura, dar și condiția poetului nemuritor, cultivând majoritatea formelor de poezie (imn, satiră, epigramă, epitalam, eglogă, elegie) ce se remarcă prin perfecțiunea prozodică.

Janus Pannonius (latinul: Janus Pannonius; horvátul: Ivan Česmički; magyarul: Csezmiczei János vagy Kesencei; Čazma, 1434 – Medvedgrad, 1472) magyar-horvát költő volt. Horvátországban született, tanulmányait az olaszországi Páduában és Ferrarában, valamint Nagyváradon végezte. Mátyás király idejében élt és latin nyelven írt. Humanista művei a földi életet, a békét, a kultúrát, a természetet, ugyanakkor a költői halhatatlanságot örökítik meg, tökéletes formában szerkesztett himnuszok, szatírák, epigrammák, ódák és elégiák által.

Abiens valere iubet sanctos reges, Waradini

Omnis sub nive dum latet profunda
Tellus, et foliis modo superbum
Canae dum nemus ingravant pruinae,
Pulchrum linquere Chrysium iubemur,
Ac longe dominum volare ad Istrum.

Quam primum, o comites, viam voremus.

Non nos flumina, nec tenent paludes,
Totis stat gelidum gelu lacunis.
Qua nuper timidam subegit alnum,
Nunc audax pede contumelioso,
Insultat rigidis colonus undis.

Quam primum, o comites, viam voremus.

Non tam gurgite molliter secundo,
Lembus remigio fugit volucris,
Nec quando Zephyrus levi suburgens,
Crispum flamine purpuravit aequor,
Quam manni rapiunt traham volantem,

Quam primum, o comites, viam voremus.

Ergo vos calidi, valetate fontes,
Quos non sulfurei gravant odores,
Sed mixtum nitidis alumen undis,
Visum luminibus salubriorem,
Offensa sine narium ministrat.

Quam primum, o comites, viam voremus.

Ac tu, bibliotheca, iam valetate,
Tot claris veterum referta libris
Quam Phoebus Patara colit relicta,
Nec plus Castalios amant recessus,
Vatum Numina, Mnemonis puellae.

Quam primum, o comites, viam voremus.

Aurati pariter valetate reges,
Quos nec sacrilegus perussit ignis,
Dirae nec tetigit fragor ruinae,
Flamnis cum dominantibus per arcem,
Obscura latuit polus favilla;

Quam primum, o comites, viam voremus,

At tu, qui rutilis eques sub armis
Dextra belligeram levas securim,
Cuius splendida marmorum columnis,
Sudarunt liquidum sepulcra nectar,
Nostrum rite favens iter secunda.

Quam primum, o comites, viam voremus.

Búcsú Váradtól

(în traducerea lui Áprily Lajos fordításában)

Még mély hó települ a téli földre,
Erdő, mely csak a zöld levélre büszke,
Szürke suly a ködös fagy zúzmarája,
S el kell hagyni a szép Körös vidékét,
És sietni Dunánk felé, urunkhoz.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Nem tart vissza folyó s az ingovány sem,
Mert fagy fogja hideg vizét keményen.
Hol nemrég evezett a föld lakója
S félt, – most hetyke bizalmú, fürge lábbal,
Megdermedt habokat fitymálva, lépked.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Nem siklik soha úgy a lenge csónak
Jó sodrásban, erős lapát-csapástól,
Még akkor se, ha fodrozódó Zephyrus
Bíborszínűre festi át a tengert,
Mint ahogy lovaink a szánt repítik.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Hőforrás-vizeink, az isten áldjon,
Itt nem ront levegőt a kén-lehellet,
Jó timsó vegyül itt a tiszta vízbe,
Mely gyógyítja szemed, ha fáj s ha gyenge,
És nem sérti az orrodát szagával.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Könyvtár, ég veled, itt a búcsuóra,
Híres könyvei drága régieknek,
Már Phoebus Patarát elhagyta, s itt él;
Költők isteni pártfogói, Múzsák
Többé nem szeretik Castaliát már.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Isten áldjon, aranyba vont királyok,
Kiknek még a gonosz tűzvész sem ártott,
Sem roppanva dülő fal omladéka,
Míg tűz-láng dühe pusztított a várban,
S szürke pernye repült a kormos égre.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

S rőt fegyvert viselő lovas királyunk,
Hős, ki bárdot emelsz a jobbkezeden
– Márvány oszlopokon pihenve egykor
Bő nektárt veritékezett a tested –
Utunkban, te, nemes lovag, segíts meg.

Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Despărțire de Oradea

Neaua-acoperă tot pământul, groasă,
Iar frunzișul pădurii mândre geme
Sub zăpada căruntă; însă, iată,
E poruncă, frumosul Criș lăsându-l,
Înspre Istru s-o luăm, spre domnul nostru.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Drumul nu ni-l așin nici râu, nici mlaștini,
Peste apele toate domn e-nghețul.
Nu demult se vâslea cu greu în locuri
Pe-unde, azi, îndrăzneți cu pasu-obraznic,
Au curaj să jignească râul țeapăn.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Cu vâslași iscușiți, pe-un râu prielnic,
Chiar și blândul Zefir de-ar fi s-o mâne,
Valul creț cu suflarea-i înroșindu-l,
Luntrea nu ar goni atât de iute,
Ca o sanie-n zbor de cai purtată.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Las izvoarele noastre calde-n urmă,
Ce duhoarea pucioasei n-o îndură
Și-au în apele limpezi piatră – acră,
Care-ți vindecă văzu-n suferință,
Dar nu-ți tulbură nasul cu miasme.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Bun rămas, biblioteca mea iubită,
Plină ochi cu volume vechi și-ilustre!
Phoebus Pátara-a dat-o pentru tine.
Zee-aezilor, fiice Mnemosynei,
Astăzi muzele nu iubesc Castalia.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Pace, regi îmbrăcați în aur, vouă,
Cei scăpați neatinși de focu-obraznic
Și ruinele ce-au căzut odată,
Când pârjolul răzbi cetatea noastră,
Iar cenușa cuprinse-ntreaga boltă.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Iară tu, călăreț cu roșii arme,
Cel ce barda o-înălți în mâna dreaptă,
Stâlpi de marmură priveghind statuia-ți,
- Ce, cândva, năduși nectar, frumoasa, -
Ocrotește-ne, sfinte, 'n drumul nostru.

Hai, fărtați, să pornim la drum mai iute.

Juhász Gyula

în traducerea lui Alexandru M. Călin fordításában

Juhász Gyula (1883, Seghedin – 1937, Seghedin) este unul dintre cei mai importanți poeți maghiari ai începutului de secol XX. Ca scurt pasaj biografic, amintim anii 1908-1911, în care Juhász a fost profesor la arhigimnaziul orădean tutelat de Ordinul Premonstratens. Alături de Ady Endre, fost unul dintre figurile marcante ale grupării literare *A Holnap* (*Cei de mâine*). Tot în această perioadă a cunoscut-o pe Sárvári Anna (1887-1938), actriță ce i-a devenit muză. Volume de versuri: *Juhász Gyula versei: 1905-1907* (Poemele lui Juhász Gyula din perioada 1905-1907, 1907), *Új versek. 1908-1914* (*Poeme noi. 1908-1914*, 1914), *Késő szüret* (*Culesul viilor întârziat*, 1918), *Ez az én vérem* (*Acesta este sângele meu*, 1919), *Nefelejcs* (*Floare de numă-uita*, 1921), *Fiatalok, még itt vagyok!* (*Încă sunt aici, tinerilor!*, 1935). A tradus din lirica simbolistă franceză și germană.

Juhász Gyula (Szeged 1883 – Szeged 1937) a huszadik század elejének egyik legjelentősebb magyar költője. 1908-1911 között Nagyváradon élt, a Premontrei gimnázium tanára volt. Ady Endrével együtt *A Holnap* irodalmi társaság egyik markáns személyisége. Ebben az időszakban ismerte meg Sárvári Anna színésznőt (1887-1938), aki a múzsája lett. Verseskötetei: *Juhász Gyula versei: 1905-1907* (1907), *Új versek. 1908-1914*, *Késő szüret* (1918), *Ez az én vérem* (1919), *Nefelejcs* (1921), *Fiatalok, még itt vagyok!* (1935). A francia és német simbolista költészetből fordított.

Várad

Várad: a kicsi magyar élet
Nagy és új küzdőit te adtad,
Költők és más ifjú merészek
Benned ébredtek és akartak,
Áldott a te száz esti fényed
És áldott nyugtalan vigalmad.
Pogány öröme emlékeztén,
Megáldalak én, bús keresztény!

Hisz benned lettem én is újjá
S gyászom palástját porba vetve
Indultam el újult ifjúság
Babéros útján szerelemre.
És áldott legyen ama utcád,
Hol ő lakott, a vágyam lelke
S áldottak a színházi esték,
Melyek Annát felém vezették.

Várad: szőlőkoszorús őszöd
Mily tarka pompa tört szememben
S a Kispipában kék ködök közt,
Hány szürke bánatot feledtem,
Mikor az élet öklelőzött
S az évek szálltak már felettem
S én csak daloltam s késve késtem
Aratni jégvert kis vetésem.

Várad: hol Ady Endre arca
Ragyogott éjszakák homályán
S új versek csengő, könnyű harca
Vágott rendet a régi gárdán
S a kávéházi zürbe, zajba
Tárogatónk zendült, kiáltván:
Hogy akik itt sírnak, loholnak,
Mind váteszeid, tarka Holnap!

Fogadd e dalt, mint vallomását
Magányos, messzi szeretődnek,
Város, kinek nem látni mását,
Ily újat, vígat és erőset
S bár poromat – hisz visszavárják, –
Adom a szent szülőtte földnek,
Borús vágyam derűs magasban
Várad felé száll nyughatatlan!

Oradiei

Oradie! Micii vieți maghiare
Tu noi și mari oșteni i-ai dat.
Poeti și inimi temerare
Ai zămislit și-nflăcărat.
Ce de lumini în înserare,
Ce chef de viață-ai, nesecat!
Plăceri păgâne mi-amintesc
Când, trist creștin, te fericesc.

Căci tu m-ai înnoit pe mine
Încât, lăsându-mi doliul greu
Să plec, cu sânge nou în vine,
Pe drumul dragostei și eu!
Mi-e dragă strada ce, în tine,
A locuit-o dorul meu.
Mi-s dragi seratele teatrale,
Ce-mi scoaseră pe Ana-n cale.

Cu ochii triști sorbii risipa
De vii culori din toamna ta.
Iar ceața-albastră din Kis Pipa
Ce gânduri negre nu-mi lua
Când Timpul își iuțise-arıpa
Și eu, când viața mă-apăsa,
Cântam, nemaistrângând odată,
Sărmanu-mi rod, bătut de piatră!

Oradie, ce-l văzuși în seară
Pe Ady Endre luminând
Și noul vers, în luptă-ușoară,
Cu vechea gardă combătând
Și-n zarva cafenelei, clară,
Deviza noastră trâmbițând
Că „cei ce-aici plâng și trudesec
Pe tine, «Holnap», te vestesc”.

Îți spun acum, din depărtare,
Că te iubesc, prin acest cânt,
Oraș voios și nou și tare
Așa cum altele nu sunt!
Cenușa mea e-n așteptare
Să se întoarcă în pământ
Dar dorul, nor pe bolți senine,
Va zbura spre tine senin.

Ady Endre

*în traducerea lui Alexandru Skultéty/
Skultéty Sándor fordításában*

Ady Endre (1877, Mocențiu – 1919, Budapesta) este considerat unul dintre cei mai importanți poeți ai secolului XX. A studiat la Zalău, Carei, Debrețin. Între anii 1900-1903, lucrează ca ziarist la Oradea. În 1904, pleacă la Paris. După revenire (1905), lucrează la cotidiene din Budapesta. Ca gazetar, Ady promovează cu feroare ideile progresiste cu care s-a familiarizat în Occident și susține necesitatea unor schimbări radicale în societate, anticipând perioada tulbure și tragică a primului război mondial. Volume de versuri: *Versek (Poezii, 1899)*; *Még egyszer (Încă o dată, 1903)*; *Új versek (Poezii noi, 1906)*; *Vér és arany (Sânge și aur, 1907)*; *Az Illés szekerén (Pe carul Sfântului Ilie, 1908)*; *Szeretném ha szeretnének (Mi-ar plăcea să fiu iubit, 1909)*; *A Minden-Titkok versei (Poemele tuturor tainelor, 1910)*; *A menekülő élet (Viața fugară, 1912)*; *A magunk szerelme (Iubirea noastră, 1913)*; *Ki látott engem? (Cine m-a văzut?, 1914)*; *A halottak élén (În fruntea morților, 1918)*; *Utolsó hajók (Ultimele corăbii, 1923)*. Volume de proză: *Így is történhetik (Se poate întâmpla și așa, 1911, nuvele)*; *Domnul profesor Mușchetaru (Muskétás tanár úr, 1913)*.

Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) a huszadik század egyik legjelentősebb költője. Tanulmányait Zilahon, Nagykárolyban és Debrecenben végezte. 1900-1903 között

újságíróként dolgozott Nagyváradon. 1904-ben Párizsba megy. Hazatérte után (1905), különböző napilapoknál dolgozik. Újságíróként szenvedélyesen kiáll a Nyugaton megismert haladó eszmék és a radikális társadalmi változások szükségessége mellett, mintegy előrevetítve ezáltal az első világháború előtti zavaros és tragikus időszakot. Verseskötetei: *Versék* (1899); *Még egyszer* (1903); *Új versek* (1906); *Vér és arany* (1907); *Az Illés szekerén* (1908); *Szeretném ha szeretnének* (1909); *A Minden-Titkok versei* (1910); *A menekülő élet* (1912); *A magunk szerelme* (1913); *Ki látott engem?* (1914); *A halottak élén* (1918); *Utolsó hajók* (1923). Próza-kötetei: *Így is történhetik* (novellák, 1911); *Muskétás tanár úr*, (1913).

A tünődés csolnakján

Tünődés, bú-berzsenyes csolnak,
Halál-kikötőmből eloldlak:
Megyünk
S lobogtatom kék lobogómat.

Régi, gyors hajóm ide int még,
De elhagyom az élet mindjét,
Megyünk
S utunkra a feledést hintsék.

Ez a legszebb csodálatosság,
Lelkünket fölraavatalozzák,
Megyünk,
Éltünk és minden: istenhozzád.

Élet s Halál között evezve
Szent zavarral csábit a Messze,
Megyünk
Tünődés vizére eresztve.

Tünődés, bú-berzsenyes csolnak.
Halál-kikötőmből eloldlak:
Megyünk
Nap-halálíg, hol nem lesz Holnap.

În luntrea visării

Visare, o, tristă luntre sângerie,
Te dezleg din portul morții date mie,
Ne ducem,
Azurul steagului – neadormit să-adie.

Nava-mi cea iute îmi face încă semn,
Ci toate ale vieții le părăsesc solemn.
Ne ducem,
Colbul uitării istov ne fie: asta vă-ndemn.

Asta e taina, minunea dintâi:
Catafalc pentru suflet – îi stăm la căpătâi.
Ne ducem.
Trăit-am trăit: cu bine rămâi.

Vâslind între Viață și Moarte,
Sfinte fioruri ne cheamă departe.
Ne ducem,
Plutind pe apa visării deșarte.

Visare, o, tristă luntre sângerie,
Te dezleg din portul morții date mie.
Ne ducem
Și ne tot ducem unde Măine nu e.

Kinde Annamária

în traducerea lui *Alexandru Skultéty*/
Skultéty Sándor fordításában

Kinde Annamária (1956-2014, Oradea), poetă, traducătoare, redactor la revista literară *Várad* (Oradea). După bacalaureat, își continuă studiile la Facultatea de Silvicultură din Brașov. În 1990, este redactorul-șef al revistei pentru tineret *Majomsziget* (Insula maimuțelor). Între 1992 și 1996, colaborează la revista *Erdélyi Napló* (Jurnal transilvan). Între 1996 și 2002, este directoarea Colegiului de Presă „Ady Endre” din Oradea. În 2002, este redactorul-șef al ziarului *Nyugati Jelen* (Prezentul de vest) din Arad. Din 2003, este redactor la *Erdélyi Riport* (Reportaj transilvan). Din 2006, este redactoare la săptămânalul literar *Várad*. În prima parte a activității sale, membră a conducerii Ligii Scriitorilor Maghiari din Transilvania. Publică, începând din 1997, nouă volume de versuri și un volum de traduceri. În 2001, revista *Látó* din Târgu Mureș o premiază pentru poezie, în 2007 primește Diploma de excelență a municipiului Oradea, iar în 2011 premiul special al Uniunii Scriitorilor din România.

Kinde Annamária (Nagyvárad, 1956-2014), költő, műfordító, a *Várad* kulturális folyóirat szerkesztője. Az érettségít követően Brassóban az Erdőmérnöki Egyetemen folytatta tanulmányait. 1990-ben a *Majomsziget* című ifjúsági lap főszerkesztője. 1992-1996 között az *Erdélyi Napló* munkatársa. 1996 és 2002

között a nagyváradi Ady Endre Sajtókollégium igazgatója. 2002-ben a *Nyugati Jelen* aradi napilap főszerkesztője. 2003-tól az *Erdélyi Riport* szerkesztője. 2006-tól a *Várad* című irodalmi heti folyóirat szerkesztője. Kezdetben az Erdélyi Magyar Írók Ligája vezetőségének tagja. 1997-től kezdődően kilenc verskötete és egy fordítása jelent meg. Utolsó kötete: *Húzódhatsz közelebb* (versek, Riport kiadó 2013). Díjai: *Látó* nívódíj vers kategóriában (2001); Nagyvárad város kiválósági oklevele, irodalom kategória (2007); A Romániai Írók Szövetségének különdíja (2011).

*

*Varázsló szöveg a vers, én úgy tudom.
Más is létezik az anyagi világon kívül.
Ezért is történhet az, hogy amit a versben megírunk, az már
elkezd valóra válni.
Olykor maga a jövőendő üzen a versekben. Néha ez is
meglehetősen félelmetes lehet.
A költő eljut ezeknek az igazságoknak a megismeréséhez.
Onnan kezdve az ő felelőssége mindaz, ami az ő verseiben
megírtakból válhat valósággá.*

(K. A.)

*

*Magis text e poezia, eu așa știu.
Există și altceva în afara lumii materiale.
Toțmai de aceea, se poate întâmpla ca tot ce scriem în poezie să
și înceapă să devină realitate.
Câteodată, însuși viitorul își trimite – prin versuri – mesajele.
Iar acest lucru poate fi uneori destul de înfricoșător.
Poetul ajunge să cunoască aceste adevăruri.
Din acea clipă, el răspunde de tot ceea ce, din substanța
versurilor sale, poate deveni realitate.*

(A. K.)

Nem játékaimat

Mert az ilyen: gyengének látszik.
Tanácstalannak.
Mint aki nem tudja, mit akar.

Mit egyek reggelire, ami édes?
Edd meg a plüsskutyámat.

Mert az ilyen biztos depressziós.
Megbízhatatlan.

Mert az ilyen nem mutatja magát.
Féloldalt fordul inkább.
Mintha ott sem volna.

Mert az ilyen dohányzik.
Szenvedélybeteg.
Szenvedélyes.
Titkosan, betegesen.

Én nem szedem össze a játékaimat.
Mert ha nem játszom:
nem vagyok.

Nu jucăriile mele

Căci unul ca el: pare pierit.
Descumpănit.
Ca unul care nu știe ce vrea.

Ce să mănânc – dulce – la dejun?
Cățelul meu de pluș.

Căci unul ca el e sigur depresiv.
Nedemn de-ncredere.

Căci unul ca el nu se dezvăluie.
Se-ntoarce mai degrabă cu fața la perete.
De parcă nici n-ar fi acolo.

Căci unul ca el fumează.
E toxicoman.
Pătimaș.
Pe ascuns, maladiv.

Eu nu-mi strâng jucăriile.
Căci dacă nu mă joc:
nu sunt.

Nem én

Nem én vagyok a versem.
Nem én írom a verset.
A vers engem nem ír.

Nem én vagyok a könyvem.
Nem én írom a könyvet.
A könyv engem nem olvas.

Nem én vagyok a mártír,
Keresztre nem feszítnek.
Sem próféta, sem hírnök.

Nem én vagyok az ágyas,
Hű szerető, (vagy hűtlen?)
sem hites feleség.

Nem én vagyok az orvos,
Nem vagyok a tanító,
Katona pláne nem.

Valami postás volnék.
Levélhordó rabszolga.
Esetleg vagy talán.

Nu eu

Nu eu îmi sunt versul.
Nu eu scriu versul.
Pe mine versul nu mă scrie.

Nu eu îmi sunt cartea.
Nu eu scriu cartea.
Pe mine cartea nu mă citește.

Nu eu sunt martirul,
Nu mă pune nimeni pe cruce.
Nici profet, nici sol.

Nu eu sunt ibovnica,
Iubita fidelă, (ori poate nu?)
Nici soție după lege.

Nu eu sunt medicul,
Nu sunt învățătorul,
Că ostaș – chiar nu sunt.

Oi fi vreun poștaș.
Sclav cărător de scrisori.
Cumva – sau poate.

Húzódhatsz közelebb

Húzódjál közelebb csak ennyi volt,
lassul a tánc, kihűl a hő.
Hallgass már hosszan, ne öltsed a szót!
Nem kétséges, ennyi volt.

Húzódhatsz közelebb, ha jó neked.
Ám nem muszáj, el is mehatsz!
Karodba venni az életedet
most megtehetnéd, de még:

Ne járkálj!
Lépteid ritmusa szétcincál
Időt, ami folyamatos, ha jó!
Ne hátrálj!
Nem támad senki, ha jó voltál...
És már hova,
bárhova mennél,
te mindenütt,
majd ott leszel,
naná.

Mai aproape, hai, vino

Mai aproape, hai, vino, atâta a fost:
Dans mai domol, jar ce se stinge.
Tăcerea-ndelungă – doar ea are rost!
E neîndoielnic: atâta a fost.

Poți să vii mai aproape, de-ți face plăcere.
Dar nu negreșit! Poți să te și duci!
Ai putea acum – încă-ți stă-n putere –
Să-ți iei viața-n brațe, însă ca nici:

Să nu te tot miști ne-nterupt!
Ritmul pașilor tăi spulberă
Timpul, timpul cel veșnic – de-i bun!
Nu da 'napoi!
Nu te vatămă nimeni – de-i fi fost bun...
Iar de-acum unde –
Oriunde – te duci,
Tu pretutindeni
Acolo vei fi,
Și încă...

Saját magánya

Veszélyes hellyé válik a pályaudvar,
amikor bezárul az elmenésnek útja.
Ott tolonganak mind a kísértetek,
akik már halottan érkeztek meg
távoli, új hazákba onnét.

Ne menj oda, lelked ne küldd oda,
ne vedd magadra szenvedéseik,
hisz nem tiéd.
Akinek köze volt hozzájuk,
az sem te vagy már,
s akihez közöd volt valaha,
velük halott.

Ki-ki élete vállalása
saját halála,
saját temetője,
arca, magánya.

Propria solitudine

Ce loc funest devine gara
Când porțile plecării-și pun zăvor!
Mușuroiesc acolo, nălucilor asemeni,
Toți morții ce-au apucat să vină,
De-acolo, spre depărtate patrii noi.

Să nu te duci acolo, nu-i zice sufletului: „Mergi!”
Iar chinul lor să nu ți-l iei povară:
Străin îți este, nu-i al tău.
Nu mai ești tu acela
Ce s-a legat cu ei tovarăș,
Iar cel de care-ai fost cândva legat
Mort e – cu ei deolaltă.

Cel ce-și asumă viața
Propria moarte și-asumă,
Locul de-ngropăciune,
Chipul, singurătatea.

Patak

Tudom, hol a patak.
Cseresznye gurulását megtaláltam,
jázmin nyílásának helyét és idejét is,
szemben a félelem helyével.

Pârâu

Știu unde-i pârâu.
Aflat-am rostogolul cireșei,
Tărâmul și vremea-nfloririi iasomieii
– opus locului spaimei.

Még egy dal a félelemről

Mentem, tudatlanul, de bátran,
merészedve a félelemtől,
elrohantam a rossz irányba,
nem elfelé vitt, hanem befelé,
rettegésből rettegésbe,
hajnalvárásból éjsötétbe,
amit csak lehet,
mindent félreértve.

A tanulmányút végén
levetkőztettem a bábukat,
visszavettem valamennyi
ruhámat. Már a tükörtől sem,
önmagamtól sem félek ezután.

Încă un cântec despre frică

Pășeam ignară, dar bravă,
temerară călită de temeri,
goneam în sensul greșit,
ce nu mă purta spre oriunde, ci spre lăuntru,
Din spaimă-n spaimă,
Din matinalul priveghi în bezna nocturnă,
Lăsând deoparte totul,
Chiar tot ce-i cu puțință.
La capătul călătoriei de studii,
Am despuiat marionetele,
Mi-am luat înapoi toate
Veșmintele. De-acum – nici de-oglinďă,
Nici de mine însămi nu mă mai tem.

Bálvány

Ami csak egyféle lehet,
örökre mozdulatlan.
Ami csak szép lehet,
örökre mozdulatlan.
Amit mindig nézel,
azt sohasem látod.
Ami sötét,
az sosem lesz világos.
A madár szobra
sohasem elrepül.

Fetiș

Ce doar de-un fel poate să fie
În veci e nemișcat.
Ce doar frumos poate să fie
În veci e neschimbat.
Nanicând nu e vizibil
Ce pururea privești.
Ce este sumbru și obscur
Nanicând nu fi-va luminat.
Pasărea-statua
Nanicând nu se ridică-n zbor.

Amikor felnőtt

Jelentem,
szekérderéknyi aggodást,
félelmet, rettegést, szorongást,
démont és fantomot
sikerült feldolgozni.
A gyermek képeim már látszik
a hegy, az erdő és a tó.
Atlantisz templomát betöltik
kőnek, fának és víznek hangjai.

Când s-o face mare

Declar:
Noianul de griji,
temeri, spaime, străngeri de inimă,
Demoni și năluci
Am reușit să-l depășesc.
În fotografiile copilului se văd de-acum
Muntele, pădurea și lacul.
Templum Atlantidis vuiște: e sunet
de piatră, de lemn și de apă.

Hiúzok háza

Szerelmedből
megépült végül
hiúzaim háza.

Megszelídültek,
benned laknak immár.
Nem is látom őket.

Csak sejtem néha
asztráltestedben
a hiúztemetőket.

Casa râșilor

Din iubirea ta
Ziditu-s-a-n cele din urmă
Casă pentru râșii mei.

Domesticitiți –
Locuiesc de-acum în mine.
Nici nu-i văd.

Bănuiesc doar – uneori
În corpul tău astral
Cimitirele de râși.

Rózsavér. A hasonlító

Amint az erekben a méreg,
ágyban a kard,
a katonák
az álombéli tájakon.

Ahogy a füst sötét szobán,
falon a hieroglifák,
hamu a lángban,
rőt avar
hajdani erdők padlatán.

Akár a szó a rózsavér
vakít, mint szembe szórt parázs.

A kínok kínja, nincsen-út,

kötélék,
bilincs,
akarák.

Sângele rozei. Asemuitorul

Ca otrava în vene,
Sabia în pat –
Soldații
În ținuturile visului.

Ca fumul în odăi întunecoase,
Hieroglifele pe zid,
Cenușa în flacără –
Așternutul uscat de frunze roșii
În păduri de-altădată.

Asemenea vorbei, sângele rozei
Orbește, ca jarul-pulbere-n ochi.

Chin de chin, nedrum,

Legături,
Cătușe,
Vrere.

Szűcs László

în traducerea lui George Volceanov fordításában

Szűcs László (1965, Oradea), poet și ziarist. În anii '80 a fost membru, organizator al Cenaclului literar „Ady Endre” din Oradea. Între 1990-2002, reporter, redactor, redactor-șef la cotidianul *Bihari Napló*. Între 2002-2016, redactor-șef la săptămânalul *Erdélyi Riport*, din 2002 până în prezent, redactor-șef fondator, director-manager al Revistei Culturale *Várad* (Oradea). Volume: *Hátam mögött észak (În spatele meu e nordul, poezii*, 1996), *Időkút (Fântâna timpului, proză*, 2000), *Bolondok a parton (Nebunii pe mal, poezii*, 2008), *Gazoskönyv (Carte cu buruieni, publicistică*, 2011).

Szűcs László (Nagyvárad, 1965) költő, újságíró, szerkesztő. A nyolcvanas években egyik szervezője az Ady Endre Irodalmi Körnek. 1990-2002 között a *Bihari Napló* napilap munkatársa, főszerkesztője. 2002-2016 között az *Erdélyi Riport* hetilap felelős szerkesztője, főszerkesztője. A *Várad* folyóirat alapító főszerkesztője, igazgatója. A Magyar Újságírók Romániai Egyesületének alelnöke. Kötetei: *Hátam mögött észak* (versek, 1996), *Időkút* (kisregény, 2000), *Bolondok a parton* (versek, 2008), *Gazoskönyv* (publicisztika, 2011).

Átirat

kifúj a szél az ablakon
sem boldog terhet
sem okos hallgatást
vagy szürke játékot
nem pótol veszteség

mint amikor körök
zárulnak be
akár
érbe a rög
vagy a
de jó lenne
még egyszer
arcával vitázva
feladva mindent

s
z
i
n
t
e

ezen a félpercen billen át
játszi holtponton
ezen a szűk teren
valahol vagy csak odabent
nemcsak a csend
nem
csak a szerelem

Transcriere

vântul nu suflă pe fereastră
nici vreo povară fericită
nici vreo tăcere înțeleaptă
nici vreun joc cenușiu
nu compensează pierderea

ca atunci când cercurile
se închid precum
în venă grunzul acela
sau ăăă
ce bine ar fi
polemizând cu chipul lui
renunțând la toate

a
p
r
o
a
p
e

în această jumătate de minut trece cu ușurință
peste punctul mort
în acest spațiu strâmt
unde sau doar înăuntru
nu doar tăcerea
nu
doar iubirea

Már jól

káprázaton innen
mint körhinta pörög
a kirekesztett csend
szólni is minnek
mindezek után
míg nem talál hangra
társra a szem
ha káprázat – múltó
vagy lenniképtelen
gyorsulhat
kөрhintapörgés
e kiégett vidámparkban
már jól vagyunk
nem szorít
odaforrt álarcunk sem

De-acum e bine

ca-ntr-un miraj
se-nvârte ca un carusel
tăcerea exclusă
ce rost are să mai glăsuim
după toate astea
până ce nu-și găsește glasul
perechea ochiul
dacă-i miraj – trecător
sau cu neputință să existe
poate lua viteză
rotirea caruselului
în acest parc de distracții terminat
de-acum ne e bine
nu ne strânge
nici masca sudată de chip

Mutatvány

határos csodával módon
valaki már kimódolt
hátán vonszol
mögöttünk
hátrál csoportos
csordogál hóbortos
karaván
zölderdőben vagy pincehosszan

határos módon csodával
bámul ballagó
hálás csapat
jó lesz így
jó a hang
csak az a bálvány
ne vigyorogna
ne lenne
oly magasan

Acrobație

în chip aproape miraculos
cineva mă poartă
în cârca-i de-acum antrenată
în spatele nostru
se trage-ndărăt
șiroiește extravagant
caravana grupată
într-o pădure verde sau de-a lungul unei pivnițe

aproape cu uimire
privește o echipă
ce pășește agale recunoscătoare
o să fie bine așa
e bun sonorul
doar idolul acela
de n-ar rânji
de n-ar fi
la așa mare înălțime

Altató

Itt van megint az esti rutin,
egyedül vagy, fekszel
még kiolvasatlan betűiddel.

Látómeződ peremén beszél a tévé,
mostanában inkább csak magában,
mióta fészbuk, torrent, meg jutub
mankóival kell gondolkodnotok.

Megint lármás volt a nap, annyi
befejezetlenség, terelt figyelmed ága-boga.
Vagy negyvenszer nyúlsz a mobilért, s cseng
is majd annyit, jaj, már elunod.
Csak az nem szól bele, kiről még hiszed,
hangjától megváltozna benned
ez a vegetatív állapot.

Tudod, csak az a baj, a hétköznapi
olcsó rengetegében maga a cél,
amit nem látsz, minden újabb nap
egy sehová sem vezető szakasz.
Így elvéteni sem tudod, csak vesztegelsz,
bambán mint zsúfolt kereszteződésben.
Lesed a szemafort, kezed a sebváltón,
moccansz pár métert a meghitt szmogban,
elnyel a reggeli csúcsforgalom.

De mindegy, mert ez már az este,
autótlanul ágyban, egyedül, nem is este
inkább már éj, kint minden zaj elül,
csak apró szívneszek játszanak legbelül.

Arra nézek, amerre látni,
vagy inkább csak érezni véllek,
túl sötét tömbházak körvonalain,
túl a lét apró rovarláb-nyomain.
S hangod, arcod krónikus hiánya
ma is, mint minden este s reggel,
minden fárasztó kinttel és benttel,
megtölt valami kínosan titkos,
kimondatlan szerelemmel.

Somnifer

Iarăși cu rutina de seară,
ești singur, zaci culcat
cu literele tale încă necitite.

În marginea câmpului tău vizual vorbește TV-ul,
în ultima vreme, mai degrabă, sieși,
de când trebuie să gândești ajutați de cârjele
numite facebook, torrent, youtube.

Iar a fost o zi zgomotoasă, atâtea
treburi neterminate, încâlceala atenției tale distrase.
Te-ntinzi de vreo patruzeci de ori după mobil, chiar
sună de-atâtea ori, vai, te plictisești de el.
Doar ea nu-ți vorbește la telefon, cea despre care tu încă mai
crezi

că, la auzul glasului ei,
ți s-ar schimba această stare vegetativă.

Știi, problema e doar că în timpul săptămânii,
în codrul său ieftin, scopul în sine
e ceea ce nu vezi, fiecare nouă zi
e o etapă ce nu duce nicăieri.
Astfel, nu poți nici măcar păcătui, doar stai locului,
năucit ca într-o intersecție aglomerată.
Pândești semaforul cu mâna pe schimbătorul de viteză,
parcurgi câțiva metri în smogul intim,
te-nghite ora de vârf a dimineții.

Dar totuna-i, fiindcă de-acum e seară
fără de-automobil, în pat, singur, nici nu-i seară,
mai curând noapte, afară toate zgomotele amuțesc,
deși lăuntric mici zvonuri cardiace se hârjonesc.

Privesc încotro pot vedea
sau mai degrabă-ncotro îmi pare că simt,
dincolo de contururile blocurilor întunecate,
dincolo de urmele piciorușelor ca de insectă de existență lăsate.
Iar lipsa cronică a glasului, a chipului tău
și azi, ca-n fiecare seară și dimineață,
cu fiecare obositoare ieșire-intrare,
mă umple cu o dragoste chinuitor
de misterioasă, de nerostit.

Balladából való

íme a helyzet: mesélem a történetem
hajpántként simul közben ránk a csend
a szavak gyáván szétrebbenek
egyetlen biztos hátterem a hallgatás
hisz hangokat teremteni mi értelme
ha titkainkból e furcsa rend kiás

történetem jobbára kockázatmentes
mint egy hajnalban ismételt rádióműsor
de én még újra megtörténhetek
akár üres utcán megbúvó tompa nesz
bennem a törés kifáradás és eltűnés
nem kilábalás nem is felívelés

mert ha a szavak sem párbajképesek
nem jön a régi kedv nem gyógyul a seb
akkor kell e ponton valahogy túllendíts
egy új hangot adj telepíts a csendbe
segíts hogy mosolyt őrizve oldódjak fel
mint társas szorongás valami halk dzsesszben

De prin balade

iată situația: îmi spun povestea vieții
tăcerea între timp se lipește de noi ca o bentiță
cuvintele se risipesc fricoase
singurul meu fundal sigur e tăcerea
căci ce rost ar avea să creez sunete
dacă ordinea asta bizară ne dezgroapă din secrete

povestea mea e în cea mai mare parte ferită de riscuri
ca o emisiune de la radio reluată în zori
dar eu mă pot întâmpla din nou
un zvon înfundat ascunzându-se pe-o stradă pustie
sunt în mine frângerea oboseala și dispariția
nu întremarea și nicidecum înălțarea

căci dacă nici vorbele nu-s capabile să se dueleze
nu-mi revine bună-dispoziția nu se vindecă rana
atunci trebuie să-mi dai un impuls mai puternic
să-mi dai o voce nouă să mă instalezi în tăcere
să mă ajuți să mă destind păstrându-mi zâmbetul
ca o anxietate colectivă într-un jazz silențios

Átutazóna

etess csak
saját tenyeredből
vagy csak viselj el
mint aki már evett saját tenyeréből
s mint aki elviselni is tud már
viselkedni és szeretni
átutazók mellett szőni ismeretlen rémálmaid

kint a peronon a csatlakozás
a késő esti gyors a holnap reggeli tiltakozás
pedig te azt is tudod már
ez itt csak légvonat
a bakterház ablakából

ez is csak késés
a vágányok közé hullt összes kétséged
negyven perc az állóképben
saját tenyeremből
tenyérmelegemből

hozzádér egy távolodó hang

Zonă de tranzit

doar dă-mi să mănânc
din palma ta
sau doar suportă-mă
ca una care a mâncat din propria-i palmă
și care deja-i capabilă să rabde,
să se poarte frumos și să iubească deja,
lângă pasageri în tranzit să-și țeară coșmarele necunoscute

afară pe peron e legătura
rapidul de seară e-mpotrivirea de mâine dimineață
deși tu știi și că
cel de-aici e doar un tren-fantomă
din fereastra cantonului

și asta-i doar o întârziere
toate îndoielile tale s-au scuturat printre șine
patruzeci de minute în imaginea incremenită
din propria mea palmă
din căldura palmei mele

ți-ajunge la urechi un zvon ce se-ndepărtează

Esti együltős

Már csak a jelre vársz,
a cél lebeg,
mint néhai bogár a macska vizestáljában.
A mozdulat is egyszerű lehet,
kifűzni lassan a félkövér szőke
fehér vászon tornacipőjét,
azt az olcsó kínait.

Gumitalpán a mintázat kopott,
akár nyári abroncsaid hatvanezer kilométer után.
Amíg te nyomtad a gázt,
vajon merre járt a félkövér szőke?
Lába érintése túl a fűzők oldásán,
a két egyformán kötött masnin,
zoknijai neonzöld csíkokkal nyirkosak,
langyosan nyirkosak,
a fű zöldje érzéki gumitalpai alatt.

Téged trikója sem csábít.
Hiszen nem tudod eldönteni,
zöld-e vagy kék,
benne ő, ki félkövér,
s oly szőke, hogy nincs is az a haj.
Rövidre nyírtságában csak a boltot érzed,
ahol az alsó polcról az olcsó festéket levette.
Meg az olló langyosát
húga kezében, bár nincs is hűg talán,
de haját rendszeresen vág,
barátjának is, ki testén hordja
a szakítás szagát,
mint te a pillanatot,
amivel felejtet
a szőke minden kékjét, zöldjeit, orra egyenesét.
S marad a láb, a vászoncipős jóbarát,
már azt is tudod, ez így nem ér,
nem hallod a hangját, nem kérdezed nevét.

Ebből nem lesz viszony,
a dolog nem fejlődik tovább.
Csak egy bagoly visít fent valahol,
a jel beroskadt.

Menjetez haza már.

One-night stand

Aștepti doar semnalul,
țelul plutește,
ca o gănganie moartă în strachina cu apă a pisicii.
Și mișcarea poate fi simplă,
să dezlegi încetișor șiretul
tenișilor blondei semidolofane,
ălor ieftini, chinezești.

Modelul s-a tocit pe tăpile de cauciuc,
ca pneurile tale după șaiszeci de mii de kilometri.
În timp ce tu băgai gaz,
oare pe unde umbla blonda semidolofană?
I-atingi picioarele în timp ce-i dezlegi șireturile,
cele două funde înnodate identic,
șosetele ei cu dungi de-un verde fluorescent sunt jilave,
de-o jilăveală călduță,
verdele ierbii e lasciv sub tăpile-i din cauciuc.

Pe tine nici tricoul ei nu te seduce.
Asta fiindcă nu te poți hotărî
Dacă-i verde sau albastru
în el, ea, care-i semidolofană
și e așa de blondă că nici nu există așa un păr.
În tunsoarea-i scurtă nu simți decât prăvălia unde
și-a luat vopseaua ieftină de pe raftul de jos.
Și căldura foarfecilor
din mâinile surorii ei mai mici, deși poate că nici nu are vreuna.
Totuși, îi tunde în mod regulat părul
și prietenului ei, care-și poartă pe trup
mirosul rupturii,
precum îți porți tu clipa
în care și uiți
tot ce are blonda – albastru și verde, și nasul ei drept.
Și rămân picioarele, prietenii de nădejde din tenișii de pânză,
știi deja că, astfel, toate astea n-au nicio valoare,
nu-i auzi glasul, n-o întrebi cum o cheamă.

Din toate astea n-o să se-nfiripeze-o relație,
treaba n-o să evolueze.
Doar o bufniță strigă sus undeva,
semnul s-a năruit.

Duceți-vă odată acasă.

Málnafészek

1.

A félelem az,
ami oly hosszan kitart,
mint kiáltás az éjszakában,
egy újra és újra széthulló kép
töredékei.

Dél előtt, az erős szélben
veled a lét minden kényelme,
minden irányvesztettsége.

Igen,
innen kellene talpraállni.

2.

Legyen neked természetes.
Legyen neked frissen vágott fű illatú.
Legyen neked kérdésekkel kérkedő.
Legyen neked lopott ötletből.
Legyen neked hézagos emlékű.

Legyen neked helyettem.

3.

Legyek a lelken olcsó tápoldat,
emberhang permete.

Ki néked létet magyaráz,
a mindennap zaccát főzi újra.

De mi ízesítetten is
hozzuk a szerepet.

Jutalmunk megérdemelt,
a magunkkal végre
megbékélés üres málnafészke.

Cuib de zmeură

1.

Frică mi-e
că ceea ce ține atât de mult,
asemenea unui strigăt în noapte,
sunt frânturile
unei imagini ce se năruiește iar și iar.

Dimineața, în vântul puternic,
ai parte de toată tihna,
de toată deruta existenței.

Da,
de aici ar trebui să te pui pe picioare.

2.

Aibi parte numai de firesc.
Aibi parte de mireasma ierbii proaspăt cosite.
Aibi parte de cel ce plin de ifose se-ntreabă.
Aibi parte de idei furate.
Aibi parte de-amintiri răzlețe.

Aibi tu de toate parte-n locul meu.

3.

Să-ți fiu pe suflet o ieftină soluție nutritivă,
stropi fini ai unui glas uman,

Cel ce-ți explică ție existența,
răsfierbe zațul cel de fiecare zi.

Dar rolul bine ni-l interpretăm
chiar și condimentat.

Și ni-i binemeritată,
cuibul de zmeură acuma gol
al mult așteptatei împăcări de sine.

mert én másként

a semmiből maradt vissza ez a havazás
a ravasz közöny jön a semmiből
hogy a felázott talajú lepkesávon
dobja be közénk a rend utolsó tartalékait

egy erőtlén angyal maradt csupán veled
repedt érzés a gondolatkörnyezet

pentru că eu altfel

ninsoarea asta a rămas din nimic
indiferența vicleană din nimic vine
să-și arunce-ntre noi ultimele contingente ale ordinii
pe pista de fluturi cu solul bălțit

doar un înger neputincios a mai rămas alături de tine
e o senzație fisurată mediul ideilor

Veszély-beszély

Fakultatív kérés: előbb a bal, majd a jobb oldali szövegoszlopot olvasd, végül a kettőt egymásba olvasztva, mindhárom alkalommal a közös, nagybetűs sorokkal együtt.

Talán álmodom	(jutom, varázslat ért)
szeret és viraszt alkonyom	(beszél, beszél, beszél)
ki van az én arcomon	(álmában verset mond a szél)
a holtponon túl	(torkában tél)
a rend virágába bújt	(szirmok peremén)
veszély-veszély	(végveszély)
HOVA INDUL A MEGBÁNTOTT EGYÉN?	
hártyavékony falak	(meglódult szavak)
lapulnak járatlan ösvény alatt	(kemény kitalált matracon)
jutalmaznak	(jutalmaztak)
valami törvény ürügyén	(így tovább álmodom)
a képernyő szegletén	(boldogabb vagyok)
ENGEM ROMBOLNAK ÉN LESZEK TÁVOLABB	
Búgnak mély hangú orgonák	(mint eső szítál a szó)
messze sodor a szirénahang	(halkul loppán komorul)
félmaroknyi való világ	(eső után vizes járda)
dermeszti az üres szobát	(indul végre támadásra)
ÉBREDÜNK AZ UTCÁN HAJNALI VÁRAKOZÁSBAN	

Primejdie mare

(Interpretare)¹

Rugămintă facultativă: te rog să citești mai întâi textul de pe coloana din stânga, apoi pe cel de pe coloana din dreapta, iar la urmă pe amândouă, contopindu-le, de fiecare dată, cu versurile comune, scrise cu majuscule.

poate mi s-a năzărit	(răsplata, farmecul m-au ajuns)
mă iubește și veghează al meu asfințit	(vorbește, vorbește, vorbește)
pe chipul meu cine s-a ivit	(vântul declamă o poezie orbește)
dincolo de punctul mort	(iarna viscolul gonește)
ordinea s-a ascuns în floarea ei	(la marginea petalelor)
primejdia-primejdiei	(primejdie mare, ehei)
ÎNCOTRO SE-NDREAPTĂ PERSOANA VEXATĂ?	
ziduri subțiri de tot	(cuvinte clintite din loc)
se ascund sub poteca neumblată deloc	(pe-o imaginară saltea tare)
mă recompensează	(m-au recompensat)
sub pretextul unei legi oarecare	(astfel visez pe mai departe)
în colțul ecranului	(astfel sunt mai fericit)
PE MINE MĂ SPULBERĂ EU AJUNG TOT MAI DEPARTE	

¹ Versiunea românească a acestei poezii este rodul colaborării dintre – și rezultatul artistic al unui compromis interpretativ la care au ajuns – Gabriela Constantin și George Volceanov.

răsună grave acorduri de orgă (cuvintele-s ploaie mărunță
pe pietre)
șuierul sirenei departe mă poartă (tăcută se stinge posac)
o lume cât să-ncapă-ntr-o palmă (trotuaru-i ud după ploaie)
îngheață camera pustie (pornește în sfârșit la atac)
NE TREZIM PE STRADĂ ÎN AȘTEPTAREA
MATINALĂ

Gittai István

în traducerea lui *Fülöp Zsigmond fordításában*

Gittai István (1946, Tăuteu, județul Bihor) poet, ziarist. A terminat liceul la Marghita, iar la Oradea, școala postliceală de construcții. Proiectant în Zalău, apoi, din 1971, în Oradea. În anii '70-'80 este unul dintre organizatorii cercului literar Ady Endre. În 1990-91, redactor la revista *Kelet-Nyugat (Est-Vest)*, după care devine membru de redacție la cotidianul *Bihari Napló (Jurnalul Bihorean)*. În 2002, redactor fondator al revistei literare *Várad*. Trăiește la Budapesta. Volume apărute: *Megmentett visszhang (Ecou salvat, poezii, 1975)*, *Sze-szélyes galopp (Galop cu toane, poezii, 1978)*, *Folyosók és tüne-tek (Holuri și simptome, poezii, 1979)*, *Mozgóképek egy ideg-háborúból (Proiecții dintr-un război al nervilor, versek, 1982)*, *Megbillennek a muzsikások (Se clatină lăutarii, poezii, 1990)*, *Mennyi, mennyi levegőre (Mult și mult aer, poezii, 1990)*, *Mozdulatok a ruhatárból (Mișcări din vestiar, poeme vechi și noi, 1992)*, *Kötéltolás (Mutarea funiei, proză, 1994)*, *Ó, gesztenyék (O, castanelor, proză, 1996)*, *Határaitam keresem (Îmi caut limitele, interviuri, 2000)*, *Gesztusok majálisa (Sărbătoarea gesturilor, scrieri alese, 2000)*, *Bimbóbabona, delejdalaj (Fara-fastăc, eresdesfârc, 2003)*, *Bohémvirág (Plan(e)tă boemă, proză, 2004)*, *Emlékbe forduló idő (Vremea amintirilor, memorialistică, 2005)*, *Érzelem(szótár) ((Dicționar de) sentimente, poezii, 2007)*, *Ószliget (Lunca toamnei, poezii, 2009)*, *Sóhajobelisk*

(*Coloana suspinelor*, poezii, 2010), *Utu rea* (poeme alese I.-II., 2012), *Csordultig lebegéssel* (*Plutind pân' la refuz*, texte alese, 2013), *Esența existenței* (poeme, 2016).

Gittai István (Tóti, Bihar megye, 1946) költő, újságíró. Középiskoláit Margittán, az építészeti technikumot Nagyváradon végezte. Tervező előbb Zilahon, majd 1971-től Nagyváradon. A hetvenes, nyolcvanas években az Ady Endre Irodalmi Kör egyik szervezője volt. 1990-91-ben a *Kelet-Nyugat* hetilap szerkesztője, majd a *Bihari Napló* munkatársa. 2002-ben alapító szerkesztője a *Várad* folyóiratnak. Budapesten él. Kötetei: *Megmentett visszhang* (versek, 1975), *Szeszélyes galopp* (versek, 1978), *Folyosók és tünetek* (versek, 1979), *Mozgóképek egy idegháborúból* (versek, 1982), *Megbillennek a muzsikások* (versek, 1990), *Mennyi, mennyi levegőre* (versek, 1990), *Mozdulatok a ruhatárból* (válogatott és új versek, 1992), *Kötéltolás* (próza, 1994), *Ó, gesztenyék* (próza, 1996), *Határait kerese* (interjúk, 2000), *Gesztusok majálisa* (válogatott írások, 2000), *Bimbóbabona, delej dalaj* (versek, 2003), *Bohémvirág* (próza, 2004), *Emlékbe forduló idő* (memoár, 2005), *Érzelem(szótár)* (versek, 2007), *Őszliget* (versek, 2009), *Sóhajobeliszk* (versek, 2010), *Utu rea* (válogatott versek I.-II., 2012), *Csordultig lebegéssel* (válogatott próza, 2013), *Léteesszencia* (versek, 2016),

Apadás

Óceáni fenségjel virradt reánk,
várva várókra, hívó hiszékenyekre.

Hónap múlva tóvá szerényült a látvány,
s százjzünk édese megsavanydott.

Kapusfülke kopott asztalán, ma,
ujjnyi állott víz a szabadság.

Viszketeg veréb kilubickolná,
tűző napon hamar elpárologna.

Uscare

Ne-am trezit dintr-odată cu grandoarea oceanului în față
așteptându-i pe cei ce-așteaptă, pe credulii credincioși.

Într-o lună priveliștea s-a-mpușinat ajungând un lac
și gustul dulce din gură ni s-a acrit.

Astăzi, pe masa roasă din ghereta portarului
libertatea-i un deget de apă stătută.

Vrabia neastâmpărată ar împrășca-o toată,
la soarele dogoritor s-ar evapora de-ndată.

Újabb valószínűtlen emlékezés

A csillagok kék mezőbe veszttek.
Komondorként kullogott a Hold.
Keletről izzó búboskemence
tolult fel, fényistenünk, a Nap.

Bognárműhelyből bújt elő a szél,
tölgyfa-forgács-illatot hozott,
tüszentett ki szippantott belőle,
vagy sóhajtott kamasz-szabadon.

Kisfiú galambnézésbe kezdett,
Nagymama szomszédba ment tejért.
Készen-kádak tátogtak a színben.
Kő koppant a deszkán. Ennyi volt.

O nouă aducere-aminte neverosimilă

Au pălit stelele într-un câmp albastru.
Luna, ca un komondor, a rămas în urmă.
La răsărit, un cuptor încins
s-a avântat în țării, zeul luminii, Soarele.

Vântul s-a ivit din atelierul rotarului,
aducându-ne parfumul talașului de stejar,
cine-l adulmecă, strănută
sau suspină liber-adolescentin.

Băiețelul a-nceput să privească zborul porumbeilor,
Bunica s-a dus în vecini după lapte.
Căzile finisate se căscau în șură.
O piatră a căzut pe-o scândură. Și asta a fost.

Kedd szerda avagy a költészet logikája

A kulcslyukőr kedden járt mihozzánk.
Kanál aludt farzsebében,
s egy üres levélpapír,
akárkinek címzett borítékban.
Bennünket ezúttal arra kért:
álmodjunk róla kék-fehéren,
s ne nyissuk fel a hegedűtokot.
Mókusoktól nem volt időnk
ígérni se.
Kulcslyukőr emelte kőkalapját.
Húgom verébtékintete befészkelte magát
a csíkos lampionba,
mit vendégünk ott felejtett.
Felsőhajtottunk.
Ablakot nyitottunk.
Akkorra már szerda lett és:
Lendkerékleső névjegykártyája fehérlett
anyácskánk kezében.

Martí miercuri sau logica poeziei

Cel ce păzește gaura cheii a trecut martí pe la noi.
O lingură dormea-n buzunarul de la spate,
și o coală de hârtie albă,
într-un plic adresat oricui.
Cu această ocazie ne-a rugat:
să-l visăm în alb-albastru,
și să nu deschidem tocul de vioară.
Din cauza veverițelor nici n-am avut timp
de promisiuni.
Paznicul și-a săltat pălăria de piatră.
Privirea de vrabie a soră-mii mai mici și-a făcut cuib
în lampionul vărgat
pe care musafirul nostru l-a uitat acolo.
Am răsuflet ușurați.
Am deschis ferestrele.
Se făcuse deja miercuri și:
cartea de vizită a pândarului roții dințate
strălucea albă în mâna măicuței noastre.

Gyümölcsök útja

Szent igaz: szüleim
szerelmi játéka
nyomán fogantam,
s most itt csüngök
az almafán,
a körtefán,
a szilvafán,
mint kásás, lédús
vitaminözön,
kit leplezetlenül
dézsmálnak hangyák,
dongók, darazsak,
seregélyrajok,
gyümölcstolvajok.

Mindennek dacára
létezni jó dolog,
akár cefreként is
egy tölgyfakádban.

Calea fructelor

E purul adevăr:
m-au zămislit din jocul erotic
al părinților mei,
iar acum atâr
de-un măr,
de-un păr,
de-un prun,
ca un șuvoi de vitamine
răscopt, zemos,
din care se-nfruptă
fără nicio jenă
furnicile, bondarii,
viespile, stolurile
de grauri,
hoții de fructe.

Chiar și-așa
merită să exiști,
fie și ca terci
într-o copaie de stejar.

Időutazás

E napon egyszerű,
gyűjtögető dolgot
végeznék szívesen,
kócos csipkebokrok
komótos szüretét
a novemberi dér
ezüstözte dombok,
völgyek valamelyikén.
Sebaj, ha a kezembe
szúr, karmol a túske,
csak teljen a süveg
hecsedli bogyókkal.
Egyébként erősen
irigylem a hegyi
táltos magabiztos
bólogatását.

Călătorie în timp

În această zi
mi-ar face plăcere
un lucru simplu,
să culeg roadele leneșe
ale măceșilor zbârliți
de pe oricare deal și vale
poleită de bruma lunii noiembrie.
Nu-i bai, de mă zgârie,
înțepă vreun ghimpe,
numai clopul să-l umplu
cu măceșe.
De altfel, mi-e ciudă rău
pe năzdrăvanul cal de munte,
când îl văd cum dă din cap
sigur pe sine.

Hatásos marketing

Palack címkéje szerint
pölöskei málnaszirup
virít a módi biobolt
keskenyke kirakatában.
Minthogy édesszájú vagyok,
s az ára is karcsúsított,
addig birizgál a cégér,
míg besírülök a mélyzöld,
rézcsilinges lengőajtón.
Nekem megér pár petákot
gyermekségem otthoníze.

Un marketing eficient

Dacă ne luăm după etichetă,
pe raftul îngust al magazinului
bio la modă, se află sirop
de zmeură de Pölöske.
Fiindcă-s mort după dulciuri,
iar prețul e subțirel,
nu mă potolesc până nu intru
pe ușa batantă de-un verde
închis cu clopoșel.
Merită să dau cațiva firfirici
pe gustul de-acasă al copilăriei.

Amit zörget a szél

Hogy, hogy nem, nagyanyám
mákgubóit hallom
zörögni a szélben.
A belőlük főzött
vajákos csodaszer
állítólag óvja,
gyógyítja bajában
a csenevész dedet.

Fene tudja! Velem
nem itattak ilyet.

Friss péksüteményben,
ünnepi kalácsban,
ropogós rétesben
azonban zabálom
mindazt, ami mákos.
Azon melegében.

Tot ce zornăie vântul

Se face c-aud
cum zornăie-n vânt
bulbii de mac ai bunică-mii.
Se presupune că
licoarea magică obținută
din ei prin fierbere
ocrotește și vindecă
bolile pruncului sfrijit.

Naiba știe! Mie nu
mi-au dat așa ceva.

Dar eu înfulec tot
ce conține mac,
de la cornuri calde,
cozonaci festivi,
până la ștrudele coapte.
Proaspăt scoase
din cuptor.

A pillanat, mint gömbvillám

Séta közben
mind bámulok
jobbra, balra,
s magam elé.
Késő ősszel,
a ligetben,
ténylegesen
nyúgból szökött
igen vagyok.

Hogy lehet az,
hogym valaki
előtoppan
a semmiből,
mint légies
balerina?
Térül, fordul,
majd elillan,
és ködbe vész.

Clipa, un fulger circular

Mă plimb
și mă tot uit
la stânga, la dreapta,
apoi în față.
Toamna târziu,
în pădurece,
sunt acrit
de-a binelea.

Cum se poate
ca, din senin,
să răsară
cineva
ca o balerină
diafană?
Se fâțâie de colo colo,
apoi o zbughește
și dispăre-n ceață.

Tisztálkodás

Borostás az állam.
Inog a jogállam.
Durr-durr, kipp-kopp, liccs-loccs
a fürdőszobában.

Curățenie corporală

Bărbia-mi nerasă ce-i drept.
Se clatină statul de drept.
hop-țop, poc-cioc, plici-placi, placi-plici,
într-o cameră de baie.

Esti zsolozsma

Miközben halkan
zümmögöm itten
esti zsolozsmám,
szívembe nyilall
az emberi bú,
hogy széllé, porrá,
számkivetetté
válunk az úton,
s előbb vagy utóbb
kibuggyan, elszáll
belőlünk Atyánk
gyámolítása,
verejtékcseppje,
akár a lepke
melynek neve sincs.

Rugă de seară

În timp ce domol
bombăn aicea
ruga de seară,
punge inima-mi
jalea umană,
că vânt, pulbere
și înstrăinați
ajungem pe drum,
și-ntr-o bună zi
irupe, zboară
din noi Domnului
oblăduire,
a Lui broboană,
ca fluturele
cu nici un nume.

Időpocséklás vagy mi

Tornásznom, kocognom kéne,
tempóznom az uszodában,
nem pedig lopni a napot,
csüngeni fejjel lefelé
a vén cseresznyefa ágán,
kavicsal a nyelvem alatt.

Risipă de timp sau ce

Flotări, jogging ar trebui să fac,
În piscină bazine de-notat,
nu timpul să-mi petrec făr' de folos,
să stau atârnat cu capul în jos
de o ramură de cireș bătrân,
c-o pietricică sub limbă.

Kemenes Henriette

în traducerea lui Mihók Tamás fordításában

Kemenes Henriette (Oradea, 1988) scrie poezie, proză scurtă și critică de teatru în limba maghiară. A urmat cursurile Facultății de Drept din cadrul Universității din Oradea. În prezent lucrează la revista culturală *Várad* și este studentă la Universitatea Creștină „Partium”, specializarea limba și literatura maghiară. Apariții în *Várad*, *Helikon*, *Poesis internațional*, *Szörös Kő* etc. Prezentă în antologia *Élő Várad* (Editura Várad, 2018). Membru al Uniunii Jurnaliștilor Maghiari din România. Câștigătoare a premiului literar *Kinde Annamária* (2016).

Kemenes Henriette (1988, Nagyvárad) verset, rövidprózát és színházkritikát ír magyar nyelven. A Nagyvárad Állami Egyetemén végzett jogot. Jelenleg a Várad kulturális folyóirat munkatársa, valamint a Partiumi Keresztény Egyetem bölcsészhallgatója. Írásait a *Várad*, *Helikon*, *Poesis internațional*, *Szörös Kő* stb. folyóiratok közlik. Írásai megjelentek az *Élő Várad* antológiában. Tagja a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének. *Kinde Annamária*-díjas (2016).

Nagymosás

Akkor délután ruhát teregettünk az áprilisi drótokra,
mint két málna, olyanok voltunk apám kis balkonján.
Figyelmesen adogattad a ruhákat egyenként,
simítottad a ráncokat,
ráztad a csipkét,
pászítottad egyik zoknit a másikhöz,
magadat hozzám.
Csipeszt tettél a hajamba és
törölközőbe göngyöltél.
A magányosak tavasszal is egyedül várják,
hogy lejárjon a mosógép hosszúprogramja,
olyankor mint a vízkő rakódik bennük a csend.
De te szeretsz, két csíkos zokni közt mondd,
kompótot lopsz és virágot,
és vársz amennyit kell velem.
A szavaid, mint egy teknőnyi mosott ruha,
remélem vannak olyan nehezek.

Curățenie de primăvară

Dimineața aceea am întins rufe pe sârmele lui april,
arătam ca două zmeure din balconul mic al lui tata.
Mi-ai dat hainele cu multă atenție, una câte una,
ai netezit cutele sârguincios,
ai scuturat dantela, pătura în carouri,
ai sortat șosetele după model,
m-ai sortat cu tine.
Mi-ai pus clame-n păr și m-ai înfășurat în prosop.
Primăvara, singuraticii tot singuri așteaptă
sfârșitul programului lung al mașinii de spălat,
uneori se depune pe ei liniștea precum calcarul.
Dar tu ești aici și mă iubești – spui între două șosete vărgate,
furi compot și părăluțe,
aștepti cu mine oricât e nevoie,
cât despre cuvintele tale, am încredere că ele ating
greutatea unei copăi de rufe spălate.

Vidd

Vidd csak magaddal az égő várost –
akár a sav, csöppennek le fogaimról a sisterszó szavak,
miközben a hátadra segítem a füstölő romokat,
mint egy másodikos gyerek túlpakolt iskolatáskáját.
Vidd a sótömböt is,
amiből kínkeservesen kapartam ki magam annyiszor,
mert én mégis élni akartam.
Vidd ezt is.
Keleten, ahol már mind kiszáradtak a folyók,
ha majd senki se lát,
hagyd a magas szögesdrót kerítés mellett,
ott, ahol röptében annyi lúd hasította már a torkát.
Hagyd a várost az emlékekkel a kerítés tövében,
minden teher fölösleges.
Elkézült ujjaim végigsimítom a vászonfelhős égen,
utolsó szavam valahol befogják,
láncra verik, majd ugatni tanítják.

Mikor egymás tenyeréből ettünk,
akkor kellett volna elpusztulni.

Ia-1

Ia cu tine orașul în flăcări –
precum acidul, îmi picură de pe dinți cuvinte fâsâite,
în timp ce te ajut să-i iei în spate ruinele fumegând
ca pe-un ghiozdan supraîncărcat al unui elev de-a 2-a.
Ia și drobul de sare
în care-am scobit de-atâtea ori să pot ieși la suprafață,
căci mă zbăteam pentru viață.
Da, ia-1.
Și, la răsărit, unde toate râurile au secăt,
când nu se uită nimeni,
lasă-1 jos, lângă gardul înalt de sârmă ghimpată,
câte găște și-au frânt acolo gâtul în zbor.
Lasă orașul acolo, cu toate amintirile lui, agață-1 de gard,
de-acum, orice povară-i în zadar.
Îmi trec degetele-nvinețite de-a lungul norilor de pânză
cineva îmi capturează ultimul cuvânt,
îl leagă-n lanțuri, apoi îl învață să latre.

Când am mâncat unul din palma celuilalt,
atunci era momentul să pierim.

Szavak helyett szavak

Mikó Orsinak

Csak viszem megdermedt bőröm,
egyik napból teszem a másikba,
valami kongó üresség vagyok,
amibe visszhangozva kiált bele az élet néha.
Bocsáss meg nekem.

Egyedül voltam akkor, kanyargó füstben könnyököltem,
két réteg lakkon a koszos pultnál,
a boros poháron épp átferdült a világ,
amikor te mellém pattantál hirtelen,
olyan szőkén-szelíden,
hogya szívem majd' megszakadt.
Csatlakozhatok? Kérdezted,
mintha zavarhatnál, így húsz év után.
És késő estig, kanyargó füstben, könnyököltünk
együtt, két réteg lakkon, tovább, a koszos pultnál.

Nincsen méltó szavam amit neked adhatok,
s látod, tőlem mégis csupán csak ezt kapod.
Angyal vagy, s én kihúszom fájdalmad mint egy rossz fogat,
elviszem a vasasba, eladom az Ócskán,
zsákba kötve hajítom a Körösbe,
s nekem hiába is nyávogna;
borjú koponyáján a kalapács,
az leszek, esküszöm,
mint erdőtűz a száraz bozótot, úgy söpröm el,
kíméletlen, vadul!
Mondtam-e elégszer, hogy itt vagyok,
verek, ölök, harcolok, ha kell?

*

Légy szelíd, mondta a bölcs öreg.
Eláll az eső is, meglásd,
mint gyöngy, csüng majd az égből.
Csöndesen ezt mondta az ősz öreg,
majd megpihent,
háta mögött az angyal,
a gát is,
s vállain a vizek.

Cuvinte în loc de cuvinte

lui Mikó Orsi

Îmi port pielea încremenită
trecând-o dintr-o zi într-alta,
sunt un spațiu ce sună a gol,
în mine doar urletul vieții mai lasă ecou.
Iartă-mă.

Stăteam singură, în fumul sinuos, cotită
pe cele două
straturi de lac ale tejghelei murdare
și universul tocmai s-a dat peste cap
în paharul cu vin, când te-ai ivit lângă mine,
tu, blondă și blândă,
cât pe ce să-mi plesnească inima.
Mă pot alătura? M-ai întrebat,
de parcă m-ai putea deranja chiar acum, după 20 de ani.
Și-am stat așa, cotind împreună, în fumul sinuos,
pe cele două straturi de lac ale tejghelei murdare.

N-am cuvinte demne de tine, ci vezi,
eu doar atât îți pot oferi.
Ești înger, iar eu vin să-ți extrag durerea
ca pe-o măsea stricată, o duc la fiare vechi,
o vând la piața de vechituri sau o leg
într-un sac și-o arunc în Criș,
apoi poa' să se vaite;
ciocan pe craniu de vițel
îți sunt, mă jur,
o devastez sălbatic și necruțător
precum un incendiu forestier, hățîșul!
Și nu-ncetez a-ți spune, sunt aici,
mă lupt, lovesc, de vrei,ucid.

*

Fii blândă, a spus bătrânul înțelept.
Ploaia se va opri, ascultă-mă pe mine,
ca perlele vor atârna picurii din cer.
Astfel a grăit în șoaptă bătrânul cu păr alb,
apoi s-a retras,
urmat de înger
și baraj,
cu apele pe umeri.

Háromszáz nyúl

Vadnyulakat ígértél a rohanó rétre
de a vonat ujjlenyomatos
ablakán kifelé bámulva,
most mégsem találok egyet sem.
Ez a belső zakatolás nyomja el
a világot, talán, a kattogás,
mint mosogépben a fémzipzár,
mint fogamhoz verődő apró kavics,
mint hevesen lüktető halánték,
mint szélben kifordult ernyő,
mint padlófék a pirosnál,
mint a becsapott ajtóba
szorult örök remegés,
mint a túlérett nyár pihés tarkóján
lecsorduló, csikladozó szirup.
Kigyúltak arcunk fényreklámjai s
mi büszkén hírdettük tényéraink
vakító csillogását, miközben
kiálló bordáink fehérleő fokain,
már a csönd kúszott fölfelé.
Indás ujjait tudónk köré fonva
diktált újabb, fojtogató iramot.
Az utolsó légszomj terel majd rá a
helyes útra s ott szaladni fogsz.
Szaladni, mint háromszáz nyúl a réten.
A légszomj mely melléd kuporodik
az ágyban, dúdolászva cigarettára gyújt,
s a parázsló csikket
párnádon
felejtí.

Trei sute de iepuri

Mi-ai promis iepuri sălbatici
pe câmpul ce gonește-n galop,
iar acum mă holbez pe geamul
de tren plin de-amprente
și nu văd niciunul.
Huruitul lăuntric estompează
această lume, o acoperă pârâitul
ca un fermoar din mașina de spălat,
ca niște pietricele lovindu-mi-se de dinți,
ca pulsul violent din tample,
ca umbrela întoarsă de vânt,
ca frânatul brusc la semafor,
ca tremurul continuu
înțepenit în ușa trântită,
ca siropul scurs, gădilind
ceafa pufoasă a verii răscoapte.
Ni s-au aprins reclamele luminoase ale feței
și noi anunțam cu mândrie strălucirea
orbitoare a farfuriilor, în timp ce
liniștea se târa-n sus pe treptele
palide ale coastelor noastre.
Ne dicta un ritm nou, sufocant,
împletindu-și degetele ca vrejuri
în jurul plămânilor noastre.
Ultimul năduf te va mâna
pe drumul cel bun și vei alerga.
Vei alerga ca trei sute de iepuri pe câmp.
Năduful se-ncolăcește-n pat
lângă tine, își aprinde țigara fredonând
și-și uită
chiștocul mocnit
pe perna ta.

Mégis

Olyan lassan haladok a tájban,
hogy jelenlétem kenetlen nyikorgása
már-már megtalálja helyét a szimfóniában.
Az árnyalatok réseibe rakódott gondolatokat
is kikaparom közben, gondosan megtisztogatom s
a fény felé emelve, remélem,
hogy valamennyin átláthatok.
Mint én, most ők is szelídek.
A maga hasonlatosságára teremt az ember is.

Tegnap négyen voltak hozzám jók,
adtak anélkül, hogy kértek volna valamit,
láttam a kitárt, önzetlen, fehér tenyereket.
Tudom, hogy végül úgyis minden állat fejébe golyó,
s hátába tör kerül, a kerekék pedig bedarálják az ünneplő tömeget
– mégis –
hazaérve, anyám gőzölgő paprikás krumplija fölött merengve,
estére már úgy hömpölygött szívemben a szeretet,
mint a zavaros víz a központi aluljáró butikjaiban,
minden hirtelen jött, nagyobb eső után.

A 259-es számot kaptam, most várok hát,
elveszve én is, a raffia szatyros emberek között.
Fölöttem egy gólya vigyáz,
mint lesütött, hosszú pilláim,
lengenek a szélben
széttörött lábai.

Totuși

Atât de lent mă deplasez prin peisaj,
încât scârțâitul neuns al prezenței mele
aproape că și-a găsit locul în această simfonie.
Îmi scormonesc și gândurile depuse-n
breșele toanelor, le curăț cu grijă și,
ridicându-le spre lumină, sper ca măcar
pe unele să le pot pătrunde.
Acum, și ele sunt blânde, ca mine.
Iată, și omul creează după chipul și-asemănarea sa.

Ieri, patru oameni au fost buni cu mine,
m-au cinstit, fără să-mi fi cerut ceva-n schimb,
le-am zărit mâinile-ntinse, albe și-altruiste.
Știu că, la urmă, țeasta fiecărui animal va cunoaște glonțul,
iar spinarea – pumnalul, și roțile vor toca mulțimea-n sărbătoare
– totuși –
acasă, am meditat prin aburii tocăniței de cartofi gătită de mama,
încât spre seară, iubirea mi-a inundat inima
precum apa tulbure, buticurile pasajelor din centru,
totul s-a petrecut subit, după o ploaie consistentă.

259, numărul meu de ordine, aștept, deci,
rătăcindu-mă și eu printre oamenii cu sacoșe de rafie.
O barză mă veghează de sus,
precum genele-mi lungi, căzute,
atârnă-n vânt
picioarele ei rupte.

Szárnypróbálgatás

Kedélyeim lapjai közé illesztett napjaimban,
úgy vagy itt, hogy az már szinte hiány.
Mert csak akkor vagy velem igazán,
ha tegnap levedlett bőröd mandulaszagát
már képtelen vagyok sajátomról leválasztani.
Magunknak akartuk az utat, a hidat, a várost,
minden kóborkutyát és az összes kocsmát,
mert kellett a zaj és kellett a fény is,
és a veszett éjszaka szájából feltörő habos bódulat.
Mégis, a bepólyált csönd hátán hasított
árkokban, mindig te jössz szembe velem.
Indulás előtt többször is megnéztem teniszcipőm talpát,
ahová majd, mint eldobott rágógumi a Margit hídon,
a nyúlós boldogság, levakarhatatlanul odaragad.
Vajon hol költik ki egymást a madarak?
kérdezted, a fiatal verebek röptét
ujjaiddal követve a szélben.
Ahogy ők mindenütt ott vannak,
úgy vagyunk otthon, mi is, bárhol.
Megcsillantotta szemfogát a délutáni nap,
de a város hamuszürke anyatejével jóllakottan,
mi csak vártunk a koldusmeleg padon,
és
egyikünk
sem tudta
a választ.

Primele lecții de zbor

Când te ivești în zilele strecurate printre filele
capriciilor mele, ești aproape una cu absența.
Fiindcă ești într-adevăr cu mine doar când
îmi devine imposibil să mă descuamez de mirosul
de migdale al pielii tale năpârlite c-o zi în urmă.
Am vrut să cucerim drumul, podul, orașul,
toți câinii vagabonzi și toate cârciumile,
căci râvneam zgomotele, dar și lumina,
apoi vertijul spumegând printre fălcile nopții turbate.
Totuși, prin șanțurile crăpate pe spinarea
liniștii-nfășate, te-ntâlnesc mereu.
Înainte de plecare, îmi tot verificam tălpile tenișilor,
acolo se va prinde pentru totdeauna, precum guma de mestecat
de pe Podul Margareta, fericirea asta lipicioasă.
Oare păsările astea unde se clocesc între ele?
ai întrebat, urmărind cu degetul
în aer zborul vrăbiilor tinere.
Ele sunt acasă peste tot,
la fel și noi, pretutindeni.
Sclipeau caninii soarelui de după-amiază,
în timp ce noi stăteam întinși pe banca-ncălzită de cerșetori,
săturați cu laptele matern cenușiu al orașului
și
niciunul dintre noi
nu știa
răspunsul.

Tenyered tájai

Első találkozásunkra elhoztad a kezeid.
Sosem látott testvéreim voltak,
te még idegen, s ők már rég barátaim.

Fényesöld körtelevéllel cirógatták arcomat,
cukros örvényt csavarintottak a kávémba,
kutattak a hajamba gabalyodott cserebogár után,
cérnát téptek ruhám bomladozó szegélyéről,
megpróbálták elcsípni a nyelvem,
lássák, miért van ennyire felvágva, de
fogaim élével találkoztak csak.

Hagymát aprítva ríkattak meg olykor vagy épp
ideges ritmust doboltak egy kocsmasztalon,
s töltöttek megint.
Sötét nyomokat hagytak a villanykapcsolók körül,
majd csendben becsukták az ajtót.
Nem integettek.

A dombra mentünk, az égre néztél,
s fölöttünk szinte úsztak a madarak,
ujjaidon szűrted át a napfényt s a képeket.
Borzos kis csönd csaholt nyomunkban,
langyos nyála körmöd ágyába gyűlt.
A jövőnkre emlékezve róttuk tenyered tájait.

Érintésed alatt kökény-szívem mézzé lett,
te férfikezű, fagyos, őszi szél.

Peisajele din palmele tale

La prima noastră întâlnire ți-ai adus mâinile.
Erau frații mei văzuți întâia oară –
tu încă străin, ele, însă, vechi prieteni.

Îmi dezmiertau chipul cu frunze de vișin lucioase,
îmi răsuceau în cafea vârtejuri de zahăr,
căutau cărăbușul încâlcit în părul meu
și-au smuls fire din tivul rochiei mele destrămate,
au încercat să-mi prindă limba,
să vadă, de ce mi-e așa de-ascuțită,
dar s-au poticnit de tăișul dinților mei.
În timp ce mărunțeau ceapa, din când în când îmi dădeau lacrimile,
altă dată băteau ritmuri nervoase pe-o masă de birt,
apoi mai turnau un rând.
Au lăsat amprente-ntunecate în jurul întrerupătoarelor
și-au închis ușa tăcut.
Nicio fluturare de-adio.

Am urcat pe deal, te uitai la cer,
păsările parcă-notau deasupra noastră,
secvențele, lumina soarelui le-ai strecurat printre degete.
În urma noastră, lătra scurt liniștea zbârlită,
saliva-i călduță ți s-a strâns sub cuticule.
Amintindu-ne de viitorul nostru, am cutreierat peisajele din
palmele tale.

Atingerea ta mi-a prefăcut inima de porumbă-n miere,
tu, fință cu mâini bărbătești, vânt de toamnă-nghețat.

Mese hat megadott szóval

Aznap történt mikor betakart minket az ég, ez az izzó, szilánkos tükör. Magunkat láttuk benne, integettünk s az ég mindannyiszor visszaintegetett. Tudtuk előre, hogy így lesz, hisz mi voltunk a kiválasztottak. Számoltuk a megmaradt hónapokat, napokat s a teljes sötétség közeledte ajkunk holdsarlóját egyre lennebb görbítette. Az utolsó estén csöndesen vízbe fojtottuk és eltemettük összes állatainkat, felégettük a házat, a kertet s levetettük a ruhánk. A száraz fűvet szél borzolta, fönn már csattogtak a villámok s a megvadult asztalok riadtan vágattak a mezőn. Egy pillanat lehetett vagy annyi sem. Vége volt. Eltompult a fergeteg s a csönd pernyéje feketén szállt alá. A tükör ott hevert porrá törten csupasz talpunk alatt. Csak álltunk egymással szemben, fényév vagy karnyújtásnyi távolságban, már nem tudom, hisz összetört a tér is. Az idő, mint a megolvadt üveg csorgott kihegyezett könyökönkéről. Nem moccan egyikünk sem. Csak szemem rebbent néha nehezen, pillám-ról sűrű ezüst szilánk hullt a mélybe. Hó temette be a tájat, fogunkon fenődtek a fagy kései. Néztük egymást nesztelen s meztelen, ahogy átlátszó testünkből lassan kiserken a piros vér, majd a hajszál-patakok megrajzolják felszíni érrendszerünk. Óriások voltunk, lábunknál ami a világból maradt. Elaludtunk. Alvadt vérünk lassan kérget formált bőrünkön, a könny lera-gasztotta szemünk, a hosszú évek pora betapasztotta szánk és fülünk. Kígyózó indákká nőttek körmeink. Amikor eljött az új tavasz, mi fákká lettünk, kipattantak az első rügyek, majd virágba borultunk, viaszos leveleinken kopogott az eső. Őszszel mézes termést hoztunk. Érdes testünket majmok mászták, vállunkon színes madarak hada fészkel, gyökerünk bolyhai

közé nedves orrú állatok vackoltak. Évek milliói peregtek, a fák helyén két hegy lett, s végül ők is eggyé forrtak. Majmokból lett, kíváncsi, emberforma teremtmények tűnnek fel a hosszú gerincen olykor, s bár ésszerű magyarázat nincs rá, mégis sokáig elidőznek itt. Némelyikük csak ül, mások az eget kémlelik, esetleg szunyókálnak a napsütötte hegyoldalon. Egyikük egyszer fennakadt szemekkel bámult maga elé, majd fülét hirtelen a földre tapasztotta s feszülten figyelt. Esküszik rá, hogy a mélyben, mintha két szív dobant volna, lehet, csak egy, nem hallani tisztán a morajlástól, de bizonyos volt benne, hogy dobant valami. Ha tényleg két szív van odalenn, magyarázta, nagyon közel lehetnek egymáshoz, összesimulva, valahogy úgy mint *fökhagymában* két szomszédos gerezd.

Kinevették.

Poveste cu șase cuvinte date

S-a-ntâmpilat în ziua când ne-a acoperit cerul. Ne-a acoperit această oglindă fierbinte și sfârâmată, prăbușită peste noi. Fiindcă de câte ori ne uitam spre cer, nu erau nori, nici răsărit sau apus, nu comete sau funigei, nici picuri de ploaie cât capul ácelor de gămălie și nici păsări, ci tot noi ne vedeam în ea. Făceam cu mâna și cerul ne saluta înapoi. Știam dinainte, căci noi eram cei aleși. Am numărat lunile, zilele rămase, și gândul că bezna deplină se-apropie ne încovoia tot mai tare felia buzelor. În ultima seară, ne-am înecat toate animalele de curte, apoi le-am înmormântat, ne-am ars casa, grădina și ne-am lepădat de haine. Vântul zbârlea iarba uscată, fulgerele clănțăneau deja sus și *mese* sălbatice galopau pe câmp. A ținut o clipă sau poate că nici atât. Apoi a-ncetat. Învălmășeala s-a domolit și s-a pogorât peste noi funinginea liniștii. Pe umeri și sub tălpi oglinda ne zăcea-n cioburi. Stăteam față-n față, la un an lumină distanță sau doar la o întindere de braț, nu-mi mai amintesc, căci spațiul însuși s-a sfârâmat. Timpul, ca sticla topită, ni s-a scurs de pe coatele ascuțite. Am stat neclintiți. Doar ochii îmi tresăreau greoi în răstimpuri, o droaie de așchii de-argint mi se desprindeau atunci de pe gene, căzând în gol. Zăpada a-ngropat peisajul, pe dinți ni se-ascuțeau cuțitele gerului. Ne priveam muți și nuzi, vedeam cum se-ațăță sângele *roș* în trupurile noastre străvezii, apoi cum pâraiele firelor de păr trasează sistemul nostru venos la suprafață. Eram niște uriași, tot ce mai rămăsese din lume se întindea la picioarele noastre. Am ațipit. Cu timpul, ni s-a scorțoșat sângele coagulat pe piele și lacrimile ne-au încleiat pleoapele, praful îndelungaților ani ne-a înfundat urechile și gura. Unghiile ne-au crescut până au

devenit vrejuri șerpuitoare. Când zorii primăverii noi au sosit, ne-am prefăcut în arbori, ni s-au deschis primii muguri și-am înflorit, iar ploaia se scurgea de pe frunzele noastre ceroase. Toamna produceam roade dulci ca mierea. Pe corpul nostru aspru se cățarau *maimuțe*, pe umeri își făceau cuib stoluri de păsări colorate, iar la rădăcini, animale cu botul umed se dez-mierdau în vise. După milioane de ani, în locul arborilor au răsărit doi munți, care, pe urmă, și ei, s-au alipit. Din când în când îi escaladează ființe antropomorfe curioase ce se trag din maimuțele noastre și, cu toate că nu există o explicație logică pentru asta, zăbovesc aici multă vreme. Unele șed pur și simplu, altele iscodesc cerul sau dormitează pe coasta-nsorită a muntelui. Într-o zi, una dintre ele și-a ațintit privirea în jos, chiar în fața sa, apoi, lipindu-și dintr-odată urechile de pământ, a-nceput s-asculte cu atenție. Se jură c-a auzit din adâncuri bătăile a două inimi, deși nu părea prea convinsă, posibil să fi fost doar una, zgomotele se auzeau neclar, dar fără-ndoială a palpatat ceva. Dacă totuși sunt două inimi acolo jos, trebuie că stau foarte aproape una de alta, sudate cumva precum *cățeei* din căpățâna de usturoi, exact așa le-a descris.

Au luat-o-n derâdere.

Mint aki ért

Ne csinálj úgy, mint
aki ért, de tudom,
hogy ezek a
gondolatok úgy
csüngenek rajtam,
akár a nehéz,
elnyúlt ruhák eső
után. Előreképzellek,
de hová sietnénk,
ha úgyis minden
érkezés elapadt,
s a vonat sem hoz
már új embereket.

Ne csinálj úgy, mint
aki ért, de tudom,
hogy a sarki hentes,
kicsontozott valóságot
mér ki nekünk minden
egy alkalommal,
szemfogainkkal
hiába kérkedtünk
annyiszor a húsüzlet
kirakata előtt. Elkéült
ínyek cuppogása közt,
egy véres kötény,
mereven lóg a szegen.

Ne csinálj úgy, mint
aki ért, de tudom,
hogy van egy hely,
egy hunyorgó ház,
gesztenyefával
és állatokkal
az udvaron, ahol
a szobákba csak
egyszer kell friss
virágot tenni, hogy
aztán minden
porcelánváza a
végtelenbe nyíljon.

A vacogva rügyező
szőlődombok ezer
tüzeként égsz bennem.
Ne csinálj úgy, mint
aki ért, de tudom.

Ca și cum m-ai înțelege

Nu te face
că mă-nțelegi,
dar știu
că gândurile îmi atârnă
ca aceste rufe
de pe mine îmbibate
de ploaie. Te intuiesc,
dar unde ne-am grăbi
acum, când toate
sosirile-au secăt,
iar trenul nu mai
aduce oameni noi.

Nu te face
că mă-nțelegi,
dar știu
că măcelarul
din colțul străzii
ne va cântări mereu
aceeași realitate dezosată,
degeaba ne-am fălit
de-atâtea ori în fața
măcelăriei, cu caninii
la vedere. Plescăit
de gingii învinețite,
un șorț cu pete
de sânge atârnă pironit.

Nu te face
că mă-nțelegi,
dar știu
că, undeva, există
o casă licăritoare
cu nuci și animale
în curte, în odăile ei
ajunge dacă aduci
o singură dată
flori proaspete, ca
pe urmă toate vasele
de porțelan să se
deschidă-n necuprins.

Arzi în mine ca podgoriile
ce-nmuguresc clănțănind.
Nu te face
că mă-nțelegi,
dar știu.

Odú

Valami hever közöttünk, apám,
mózeskosaram fakuló emléken
túl, sűrű pernye száll a dombok
fölött. Lassú, meleg párákat ereget
egy leterített vad kimúló teste.
Hízik a jég és ebben a tavakba
gyűrődött hallgatásban, az olvadást
hiába várom. [Pedig annyit mint
más, talán én is érek, de erről
mindig más lesz aki dönteni fog].
Egy kifordított barlang üressége
feszül közöttünk, apám, és – minden
úr az a hiány, amit a semmi kiszorít.
Hajtvadászat ami most vagyok,
csörgő dió, mogyoró és kígyó. Mikor
varázspálcám neonfényé töröd
fölöttem, meglátod apám, felsikolt
az összes erdő, és minden anyaállat
kölykévé fogad. Nyirkos göröngyök
közül bújnak majd elő odúmeleg
szavaim, és lenyúzott bőrüket
visszakapják az átfagyott állatok.

Scorbură

Se-ntinde ceva între noi, tată, dincolo
de amintirea tot mai ștearsă a coșului meu
pentru bebeluși, peste munți plutește
o funingine densă. Corpul vânatului
doborât emană aburi lini și calzi.
Gheața se-ngroașă și, în tăcerea asta
mototolită, cufundată-n lacuri, degeaba
mai aștept să se topească. [Deși cred
că valorez și eu cât ceilalți, dar pentru
asta mereu se va găsi altcineva să decidă].
Pustietatea unei peșteri întoarse pe dos
se-ntinde între noi, tată, și fiecare vid
e lipsa pe care nimicul o exclude.
Sunt astăzi o urmărire, nuca și aluna
din cântec, un șarpe cu clopoței. Tată,
când îmi vei frânge bagheta magică
prefăcând-o deasupra mea în lumină
de neon, vei vedea că pădurile vor
scoate un vuiet la unison și animalele
mame, toate mă vor înfia. Cuvintele
calde ca scorbură îmi vor răsări dintre
grunji pământului reavăn, iar animalele
degerate își vor recăpăta pielea jupuită.

Fábián Judit

în traducerea lui Bertóti Johanna fordításában

Fábián Judit (1978, Oradea), poetă. Absolventă de germană-engleză la Universitatea din Oradea. A crescut într-o familie apropiată literaturii, tatăl ei, Sándor Fábián, fiind atât medic, cât și poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Primele poezii le-a scris – după cum obișnuiește să spună – „în exclusivitate sertarului de birou”, fiind consecințele unei dezamăgiri în dragoste. În 2010 a publicat sub pseudonim într-o revistă locală, ca pe urmă, câteva luni mai târziu, să debuteze cu numele ei adevărat în *Reggeli Újság*. În 2015 a debutat editorial cu volumul de poezii *Edzés kábelen (Antrenamente pe-un cablu)*. Textele ei pot fi citite în antologia *Rejtélyes lélekrezdülések*, în revista literară *Agria*, în *Kalejdoszkóp*, revistă culturală bilingvă maghiară-engleză din Canada, în *Várad*, respectiv pe platforma literară *Eirodalom*.

Fábián Judit (Nagyvárad, 1978), költő. A Nagyváradai Állami Egyetemen végzett, német-angol szakon. Irodalomközeli családban nőtt fel, apja, Fábián Sándor nemcsak orvos, hanem költő is, a Romániai Írószövetség tagja. Saját elmondása szerint első verseit, melyek egy szerelmi csalódás után születtek, kizárólagosan a fióknak írta. Első versei 2010-ben álnéven, majd pár hónap múlva saját alatt jelentek meg a reggeli újságban. 2015-ben debütál az *Edzés kábelén* című verseskötettel. Szövegei a *Rejtélyes lélekrezdülések* című antológiában, az *Agria* irodalmi folyóiratban, a kanadai *Kalejdoszkóp* kétnyelvű kulturális folyóiratban, a *Váradban*, valamint az *Eirodalom* oldalain olvashatók.

Egy tengeri kagyló

Ősz van.
Végre ketten vagyunk,
most kérhetem
azt a Valamit.
Hisz képzetem
tárgya régóta: TE.
Végre ketten vagyunk.
Nem átallom,
az a Valami,
ha meghallom,
énem benne pulzál.
Üres vagy, mondtad. Áh!
Zúg örökké
a tenger benned,
leköröztél!
Spiráloddal hangolj!
Add nekem dallamod,
s visszaviszlek
oda, hol csak
sziklaszirtek
versengenek veled!
Kagyló, hangolj fel!
Ne azt halljam,
hogy bensőmben
téboly-dallam...

Untatlak... most hallgatsz.
letörlöm a port,
s polcra teszlek... halkan.

Scoică de mare

E toamnă.
În sfârșit suntem doar noi,
acum pot să-ți cer
acel Ceva.
Căci obiectul fanteziei mele
de mult ești: TU.
În sfârșit suntem doar noi.
Nu mi-e rușine:
acel Ceva
când îl aud,
pulsează în mine.
Ești gol pe dinăuntru, ai spus. Ah,
marea veșnic
freamătă în tine,
m-ai ajuns din urmă!
Spiralat, dă-mi tonul,
dă-mi melodia ta, solo,
și te duc
înapoi acolo
unde doar stâncile falezei
se iau la-ntrecere cu tine.
Scoică, dă-mi tonul fericirii!
Nu vreau să sune
înăuntrul meu
melodii nebune.

Te plictisesc... acum taci.
Șterg praful
și ușor pe raft te-oi pune.

Hajnali kép a strandon

Koratavaszi rideg reggelen
pára oson kopott medencék fölé,
két napos, állott víz köré.
Gőzbolyhok tapadnak
bazinok peremére.
Párában tisztulna
a piszkos ég,
gőz masszíroz
bágyadt víztükröt,
fátyolban fürdik
egy ittfelejtett nyári
strand-sláger.

Felhőket hív a gőz,
felhőkbe szerelmes,
felhő szeretne lenni.
Túl tiszta hozzá...

În zori la ștrand

În dimineața aspră de primăvară timpurie
vaporii se strecoară peste piscinele uzate,
în jurul apei stătute, de două zile.
Aburii pufoși se lipesc
de marginea bazinelor.
Cerul murdar
s-ar curăța în vapori,
aburii masează
oglanda moleșită a apei.
Uitat aici din vară
se scaldă în ceață
un șlagăr estival.

Aburul, îndrăgostit de nori,
cheamă norii,
ar vrea să fie nor.
Dar e prea curat...

A mólótól a hotelig

Dél van. Tűz a nap. Ebédszüneten az idő,
utamat nyújtja, feledi a végest.

Apró homokszemeket sétáltatok a papucsomban,
lépéseim mérőeszközét.

A tenger zúgását felváltja a papucs
homok-játéka.
Ritmikus kattogássá nő az aprócska zaj.

Az egyetlen út menti tuja tövén
sziesztáznak a percek,
békén hagyom őket.

Lámpaoszlop árnyéka gáncsol el.
A hotel előtt gyülekeznek
a fák, mind árnyat osztanak,
mind mentőosztag.

Étteremben vagyok – az idő már
nincs ebédszüneten.

De la dig până la hotel

E amiază. Soarele arde. Timpul e-n pauză de masă,
îmi lungește drumul, uită de mărginire.

Plimb fire mărunte de nisip în papuci –
măsurătoarea pașilor mei.

Vuietul mării se preschimbă în
jocul de nisip al papucilor.
Zgomotul abia auzit devine ropot ritmic.

Minutele își fac siesta la rădăcina
singurei tuia de la marginea drumului.
Le las în pace.

Mă-mpiedic de umbra unui felinar.
Copacii se-adună în fața hotelului,
toți distribuie umbră
ca o echipă de salvare.

Mă aflu în restaurant – timpul
nu mai e în pauză de masă.

Vonatfülkében

Reflektorfénybe került, milliónyi
levegőben poroszkáló porszem
a vonatfülkében.
Nap-lupé növeli ijesztőre őket,
a három alvó utas nyitott szájába tévednek lustán,
horkolással hintáznak.
A mindenhová beférkőző orrfacsaró végébűz
az utazók álmában vájkál, alvó arcokat torzít.
Cipőket paskol ütemesen
a szemetesből kiborult pillepalack-halmaz,
talpak szívnak be kiöntött kávé-maradékot.
Egy-egy kéz görcsösen szorítja
a kézmosóvizet helyettesítő
nedves törlőkendőt.
Fékcsikorgás vágja el az álmokat,
az utasok ébrednek,
arcukon mosoly:
„Ce frumos, e soare!...”
„Milyen szép, süt a nap!...”

În compartiment

Milioane de fire de praf,
hoinăřind în aer,
ajung în lumina reflectorului
din compartiment.
Sub soarele-lupă devin înspăimântătoare,
rătăcesc alene în gurile căscate ale celor trei pasageri adormiți,
se leagănă odată cu sforăitul lor.
Putoarea penetrantă de veceu, insinuată pretutindeni,
scotocește în visele pasagerilor, deformează fețele somnoroase.
Peturi răsturnate din coșul de gunoi stau grămadă,
lovesc ușor, ritmic pantofii,
tălpile absorb restul de cafea vărsată.
Câte o mână strânger spasmodic
șervețelele umede
care țin locul apei de spălat.
Visele sunt tăiate de scrâșnetul frânei,
pasagerii se trezesc încet,
cu zâmbete pe chipuri:
„Ce frumos, e soare!”

Csigák útján

Apróbbak és nagyocskák –
utamat keresztezik a csigák eső után.
Vad bakancsok nem kímélik, roppantják
Isten talányos ház-alkotásait.
Bokor-menedékbe rakom őket reggel,
délután újra az úton hősködnek.
Bozótból rögzös flaszterre,
a kúszás harmóniája aszfaltot vasal,
puhatestű pici hengerek
simítgatják az öko-egyensúlyt.
Lábujjhegyen szlalomozom köztük –
akkor jóistenük,
ha épp figyelek.
A csigák *meglépik* álmuk,
a kölykök rájuk *lépnek*,
inkább *nem lépek* –
taposhattok?

Pe calea melcilor

Mărunței sau mărișori, melcii
îmi taie calea după ploaie.
Bocancii sălbatici nu-i cruță,
strivesc misterioasele case-creații ale lui Dumnezeu.
Dimineața le așez la adăpostul tufișurilor,
după-masă ei fac din nou pe grozavii pe drum.
Din tufăriș pe șoseaua zgrunțuroasă,
armonia târâșului netezește asfaltul,
tăvăluguri-moluște mititele
nivelează echilibrul ecologic.
Fac slalom printre ei pe vârful degetelor –
atunci sunt Dumnezeuul lor,
dacă sunt atentă.
Melcii *pășesc* spre visele lor,
puștii *pășesc* pe ei,
mai bine nu fac niciun *pas* –
mă puteți călca?

Énednek fizessek?

Csonka telefonos üzenet,
mutáns szín: pilledő betűk.
Egódnak fizessek tizedet?
Én zúdítsak rád szó-nedűt?
Most feleljek? Fél percet várok,
a perc fogalmát nem ismered.
Óráként írni – kényszer-átok,
Az időt betörni kín neked.
Két szóba szorítod egy heted,
húsz sorom hordozza egy óra...
Mikor írsz, álságos fényedet
telefon kijelzője szórja.

Să plătesc eului tău?

Un mesaj telefonic rebut,
culori surde: litere morminte.
Să plătesc eului tău tribut?
Să-ți torn nectar din cuvinte?
Să răspund acum? Aștept un minut,
nu cunoști al minutului sens.
De-ai fi scris mai des – ai fi reținut:
ce chin e să-nfrunți timpul dens.
În trei vorbe-ndeși o săptămână,
pagini întregi scriu despre-o clipită...
Iar dacă scrii, lumina-ți păgână
prin telefon mi-e risipită.

Szakítás

Ősszel lépek tovább,
nélküled, télbe,
lassú vérkeringésemben:
csokoládé – helyetted.
Drogként felszívódva
barnasága koraszülött éjbe oldódik,
émelyíti azt.
Csömörlötten okád le az éj,
az édes kényszerúsége
feketébbé teszi.

Télből lépek tovább a Jégtelenbe,
a túlgondolkodás forró szirup,
számat szikkasztja a magány-méz,
sírásom elől fut
az egyre rövidebb éjszaka.
Nyári nappalok serpenyőjében:
karamellizálódott vágy.

Despărțire

Toamna pășesc mai departe
în iarnă, fără tine,
în circulația lentă a sângelui meu
în locul tău – ciocolată.
Absorbindu-se ca un drog,
culoarea sa, dizolvată în noaptea născută prematur,
o îngrețosează.
Noaptea vomită peste mine scârbită
și sila sa dulce
o face mai neagră.

Din iarnă pășesc mai departe în *neasfârșit*,
gândirea excesivă e sirop fierbinte,
gura mi-e uscată de solitudinea-miere,
noaptea tot mai scurtă
fuge de plânsu-mi.
În tigaia zilelor de vară:
doriște caramelizate.

Mozaik-égbolt

Rakoncátlan felhők a panel felett
sápadt, ki-kibukkanó
napsugarat hergelnek.
Az ég úgy osztja meg szmog-szűrte színeit,
ahogy unalmamban giccses tájképet
posztolok a neten.

A város túlsó végén hajlott hátú ház.
Nem esik útba, pedig emlék-raktár.
Minden tető magára veszi az ég színeit,
égbolt-játék hozza elém
a gyermekkori otthont -
fata morgana...

Gondolatban a panellakás feletti
ég-puzzlet rakom ki
a ház fölé,
s a régi otthon
ajtaja nyikorog...

Cerul ca un mozaic

Nori neastâmpărați
agasează, deasupra blocurilor,
raza de soare pâlپândă și palidă.
Cerul distribuie culorile sale filtrate de smog,
așa cum eu postez plictisită pe net
peisaje de prost gust.

La celălalt capăt al orașului stă o casă adusă de spate.
Nu mi-e în drum, deși e un depozit de amintiri.
Toate acoperișurile iau asupra lor culorile văzduhului,
jocul boltei cerești aduce în fața mea
căminul din copilărie -
fata morgana...

În gând assemblez puzzle-ul cerului
de peste bloc
deasupra casei -
iar ușa căminului vechi
scârțâie...

Fotók félhomálya

Nagymama elcsitítja
az alkonyatot a szobában, az alkonyt, ami
bágyadt-szürkén, lustán nyúlik el,
fekszik a garzon csendjében.
Nem ereszkedik alább,
míg a családi fotókat nézegetjük.
A szürkület kíméletesen simítja el,
kozmetikázza a fényképek kráter-ráncait.
Egy ernyedt napsugár utolsó hajrája:
ablaküvegen megtört sugara
hegeszti össze a képek repedéseit,
kohéziója az emlékezet.
Lassan előhívott emlékek súlytalanságában
lebeg az alkonyat.
Amikor mégis megadja magát a sötétségnek,
nem moccanunk,
képzeletünk szolgája a szó,
a villanyfény, mint sötétkamrában
fotósok átka,
szétfoszlatja a további emlékelőhívást.

Penumbra fotografiilor

Bunica împlânzește
asfințitul în odaie, amurgul
se tolănește leneș, în gri moleșit,
întins în liniștea garsonierei.
Nu coboară
în timp ce ne uităm la pozele de familie.
Crepusulul, netezindu-le blând,
înfrumusețează craterele ridurilor din fotografii.
Ultimul sprint al soarelui lănced:
raza sa răsfrântă pe sticla ferestrei
sudează crăpăturile pozelor,
coeziunea ei este memoria.
Amurgul plutește
în amintirile inponderabile, developate încet.
Când totuși cedează întunericului,
nu ne clintim,
slujitorul imaginației noastre e cuvântul.
Lumina electrică,
blestemul fotografiilor din camera obscură,
spulberă developarea amintirilor.

Magnetikus sávon

Magnó-hámba fogom a múltat,
hogy mindig
jelenem legyen.
A lejátzó szalagján kocogok végig,
szabadidős átok,
keresem
m a g a m,
s a szalag csokroz álmat.
magnetikus sávon
lapulok,
Martin Eden,
fűszál-csőbe menekült hajléktalan.
idegen testként minden kilök,
otthonom a
s e m m i.
Agyam „play” gombja lejátssza
munkahelyem folyosójának zaját.
Tartósított zörej-, magányűző.
Meg nem hallott telefoncsörgés lettem,
demagnetizálódott kérdőjel.
Lombhullató a tűlevelűek közt.
Melegben fázó,
fagyban hevülő
fantomkép.
Megunt felvétel.

Pe bandă magnetică

Într-un magneto-ham îmi prind trecutul
să-mi fie întotdeauna
prezent.
Alerg de-a lungul benzilor de magnetofon
– blestem al timpului liber –,
mă caut pe mine
î n s ă m i
și banda înnoadă visele.
Mă fac una
cu banda magnetică,
ca Martin Eden,
sau un homeless refugiat pe un fir de iarbă.
Ca pe un corp străin mă alungă toate,
căminul meu fiind
n i m i c u l.
Butonul „play” din creierul meu
redă gălăgia coridorului de la serviciu.
Zgomot conservat – sperietoare a singurătății.
M-am prefăcut în sonerie mută de telefon,
un semn de-ntrebare demagnetizat.
Arbore cu frunze căzătoare-ntre conifere.
Portret robot
care tremură la soare
și arde când e ger.
O înregistrare vetustă.

Ozsváth Zsuzsa

în traducerea lui Mihók Tamás fordításában

Ozsváth Zsuzsa (1992, Oradea), spirit artistic polivalent. Absolventă de grafică la Universitatea Creștină „Partium” din Oradea. Printre activitățile ei se numără poezia, proza, teatrul, pictura și fotografia. Participă la proiectele grupării literare „Élő Várad”. Textele ei pot fi citite în reviste precum *Várad*, *Helikon*, *Korunk*, *Látó*, *Familia*, *Právália Culturală*. În prezent, face parte din rețeaua de mentorat literar din Ungaria, avându-l îndrumător pe poetul Simon Márton, sperând ca în scurt timp să debuteze cu poezie. Câștigătoare a Premiului *Kinde Annamária* (2016).

Ozsváth Zsuzsa (Nagyvárad, 1992) sokoldalú szellemi művész. A nagyváradai Partiumi Keresztény Egyetem képzőművészet–grafika szakán végzett. Tevékenységei közé tartozik a vers- és prózairás, színház, festészet és fotózás. Részt vesz az „Élő Várad” mozgalom projektjeiben. Olyan kulturális folyóiratokban publikál, mint a *Várad*, *Helikon*, *Korunk*, *Látó*, *Familia*, *Právália Culturală*. Jelenleg részt vesz a magyarországi mentorprogramban Simon Márton költő mentoráltjaként, remélve, hogy hamarosan saját veresekötettel debütál. *Kinde Annamária*-díjas (2016).

olyamatos jelen

egyről a kettőre
nap mint nap a héten
mindig csak előre
fél lábbal a féken.

olyan – de szakasztott! –
mint az ovis jelem:
másnapra halasztott
olyamatos jelen.

találós-kérdezted:
ki lesz a zsákon folt?
(tudom, hogy élvezted)
előre kiszámolt

működések révén
nagyra nőtt az állat.
nevethetsz a végén,
de takard el a szádat.

prezentul se-nfruptă

avansezi cuminte
de o săptămână
dă-i tot înainte
c-un picior pe frână.

ca insigna ruptă
din grădi, tot așa
prezentul se-nfruptă
iar din tihna mea.

rebus pentru mine
– și cât l-ai savurat:
petic pe sac cine-i?
și cât de calculat

spun, și nu-i a glumă,
mare-i dobitocul.
poți să râzi la urmă,
dar ascunde-ți botul.

indokolatlan kedv (lyukas élet)

valami indokolatlan kedv
leng be engem
e rendetlen reggelen.

ha beborul a homlok,
magamból kiborulok.
ráncba szedem a mimikám;

s míg oldalt beszegem, még látom,
hogyan szivárognak át a gáton
messzeségbe nyúló nyálam.

simțământ nătâng (viață găunoasă)

dimineața destrăbălată
când un simțământ nătâng
mă fâlfâie plăpând.

crunt am să mă-ncrunt
din frunte, până la desfrâu.
doar mimica să-mi țin în frâu;

și, tivind-o pe la margini,
să-mi privesc saliva universală
cum, prin baraj, se strecoară.

közhelyi gyilkosság

csak egy kikopott szőnyegcsík
ahol a legtöbben járnak
kiszáradt díszgyep sík:
ott csúsznak-másznak
aztán dördül a pisztoly
az is, ni! csupasz, hej!
és oldalra dől minden
szép, elhasznált közhely

majd tűzoltók jönnek
meg rendőr, és mondják is,
hogy itten kérem lőttek,
jól van, megyünk, máris,
az nem lehet, hogy minket
szó nélkül hagyjanak el,
és a kiürült köz helyek
az idővel tűnjenek el.

crima locurilor comune

pe dunga aia de covor
bătătorit – fâșie-uscată
de gazon pentru decor –
târâș-grăpiș trece toată
lumea, se descarcă-un pistol
și celălalt, hei! văleu!
se clatină tot ce-i frumos
cade fiecă clișeu

și-ajung și pompierii
și polițiști, s-au tras aici
focuri și alte mizerii,
s-a făcut, venim, că nici
n-ai cum să renunți la noi
așa, fără drept de-apel,
iar locurile comune-n toi
s-ajungă un bagatel.

mentés másként

beszorult abba a
töredék-időintervallumba,
amely a mentés és az elmentettség
között van. jó hely a makro-kétség
mikro-hullámvázának, mert most,
pontosan most fog
lefagyni.
a gép
forogna,
de az
alkotó
memóriája
betelik. mint a pohár.

save as

înțepenită-n fracțiunea
aia de secundă dintre procesul
salvării și procesul salvării încheiat.
un loc bun pentru micro-unduirea
macro-dubiilor, fiindcă acum,
da, chiar acum se va
bloca.
roata
s-ar mișca²
dar
memoria
creatorului
s-a umplut. ca paharul.

---

² Autoarea parafrazează un vers din „Tragedia omului” de Madách Imre: „se mișcă roata, meșterul adastă” (Taboul I: În cer; trad.: Octavian Goga).

Öröklakás

Levedlem magamról a maradék nyarat és fészket rak bennem az
ősz.
Lassan megszeretem, hogy tús vagyok, egy alázatos melegség.
Nincs szimbiózis, csak gyarmatosítás.

*

Fegyveresek érkeznek, mondják, a lármára jöttek, én meg, hogy:
eredjetez innen, meg tudom én menteni magam; a homlokomon
gyöngyöző izzadságot távozásuk után merem letörölni.

Arra ébredek, hogy fáj az oldalam. Sejttem, ilyenkor mit szokás,
de nem érem tetten a mozdulat rutinszerűségét. A fekhely
matracában
nyikorognak a rugók, és dohos penész szagot lenget a szél.

Most hagyjatok békén. Költeni fogok.
Mocorog bennem egy kóbor madár, apró tojás kúszik fölfele,
nyelőcsövem
dagad, dagad, ledugom az ujjam a torkomon, ez itt a vajúdás vége.

Kinyúlt bőrömbe csomagolom magam. Egy légy irányát figyelem
a tükrön. Az a másik mozgás mindent lekövet, és röhög egy
nyamvadt,
csapzott szörnyeteg. De nem nézek oda.

Locuință proprietate personală

Năpârlesc de resturile verii și toamna se cuibărește în mine.
Încep să mă-mpac cu gândul că-s ostatică, o căldură modestă.
Nicio simbioză, doar colonizare.

*

Sosesc înarmații, auzit-am zarva, îmi spun, la care eu:
cărați-vă de-aici, mă pot salva și singură; și abia după ce pleacă
prind curaj să-mi șterg sudoarea ce mi-a brobonit fruntea.

Mă trezește durerea de coaste. Bănuiesc ce-i de făcut,
dar nu reușesc să-mi prind în flagrant rutina mișcărilor. Arcurile
saltelei scârțâie, iar vântul adie prin îmbâcseala cu mucegai.

Lăsați-mă-n pace, căci tocmai creez.
Mișună-n mine o pasăre pribeagă, un ou mărunt mi se ridică-ncet
pe esofag
și crește, se umflă – îmi vâr degetul pe gât, iar durerile facerii se
sfârșesc.

Mă împachetez în pielea-mi întinsă. Urmăresc o muscă ce dă
târcoale oglinzii. Cealaltă mișcare copiază tot, un monstru lăptos
și ticălos râde în hohote. Refuz să-l privesc.

Nem látszik

Benőtte
a dudva, muharszöszök
a hajban,
durva kóró csupán
az ujjperc,
földbe gyökereztek
a lábak;
itt bordákból van a
kerítés,
csoffadt füleket
fúj a szél,
kis, tompa kavicsok
a szemek,
szóhiányban húscafat
a nyelv;
képmutatás az arc, ha
nem látszik.

Nu se vede

L-au năpădit
buruienile, scame de mohor
are în păr,
coceane sălbatice
îi sunt falangele,
picioarele i-au prins
rădăcini în pământ;
aici gardul e din
coaste,
vântul adie
urechi lălâi,
ochii –
pietriș mat,
în lipsă de cuvinte,
limba e-o halcă;
iar chipul, când nu se vede,
ipocrizie.

Madaras mese

Elvitte a kedvem egy madár.
Felkapta az utcakőről
és már vitte,
vitte is oda,
ahol még ő maga se jár.

Már hetedhét országon túl járt
rajtam az eszem.
Azt is vitte a madár
és szívem
maradt csak.

Akkor mondtam a madárnak:
add vissza a kedvem;
az eszem elhagy magától is,
de nélkülük szívesen is
szívtelen vagyok.

És mondta a madár: szíves
engedelmeddel, nem tehetem.
Majd ha szívedből leszel eszes
és eszedből is kedves:
megkapod, kedvesem.

Poveste cu o pasăre

O pasăre buna dispoziție mi-a răpit.
A-nhățat-o de pe pavajul străzii
și dusă a fost
acolo unde
pasărea însăși nu e de găsit.

Și-apoi mi-am pierdut și mințile
peste mări și țări.
Tot pasărea mi le-a răpit,
am rămas
doar c-o inimă.

Astfel i-am spus păsării:
dă-mi buna dispoziție-napoi;
mintea mă lasă și singură,
iar fără ele cu dragă inimă
mi-s fără inimă.

La care pasărea: mi se rupe inima,
dar, cu voia ta, nu pot.
Când mintea-ți va dobândi căință
iar inima chibzuință
o vei recăpăta, drăguță.

látalak az utcán

látalak az utcán és inkább nem néztem oda.
sarkon fordultál én meg sarkon fordultam,
nehogy megtudjam, mégis hogyan, mint és hova
tartasz (vagy inkább én tőled), úgyhogy
fogtam magam és fejfel mentem
a falvédőnek. bocsássa meg kérem
– most jövök le éppen –
őt meg arra láttam menni
párszor aludni meg enni
üvegfalakon túl
jár ő az utcán,
ha menni kell szeretni.

te-am văzut pe stradă

te-am văzut pe stradă și am ales să nu te privesc.
te-ai întors stânga-mprejur și-am făcut și eu asemenea,
nu cumva să aflu în ce fel și încotro
mergi (sau eu, îndepărtându-mă), așa că
m-am luat de m-am izbit cu capul
de păretar. îmi cer scuze, spun
– cobor chiar acum –
pe-acolo l-am văzut trecând
dormitând și ospătând
peste ziduri de sticlă
colindă el străzile
amorezat mergând.

Három

I.

éveket öregedtem, mióta nem láttalak,
pedig isten tudja, mióta vagyok fiatal.

és mégis:
mikor újra láttalak,
éveket öregedtem.

II.

elég egy váratlanul érő „hogya vagy?”,
hogya gyomromba szorulva
kiforduljak a bőrömből.
nincs jó válasz.

III.

sosem lesz olyan józan pillanatom,
hogya ne részegejdek meg
pusztán a gondolatodtól.

Trei

I.

mulți ani am îmbătrânit de când nu te-am văzut,
deși dumnezeu știe de când sunt tânără.

și totuși:
când te-am revăzut,
am îmbătrânit mulți ani.

II.

ajunge un „cum ești?” neprevăzut,
ca apoi, kontras în propriu-mi stomac,
să mă pot răsuci afară din pielea mea.
răspuns corect nu există.

III.

niciodată nu voi fi atât de lucid,
încât să nu mă îmbăt lulea
de la simpla-ți contemplare.

Latolgató

megvonni a vállat
hogy kéne
hátraszegni az állat
hogy kéne
ha túl nagyra nőtt az állat
hogy kéne
szépen befogni a száját
hogy kéne
letörölgetni a szárnyat
hogy kéne
összeterelni a nyáját
hogy kéne
visszaszívni a nyálat
hogy kéne
kihúzni a hátat.

Chibzuitorul

să plesnești de nepăsare
cum treb'e
să scrâșnești din maxilare
cum treb'e
dacă jivina crește mare
cum treb'e
a nu spune cu voce tare
cum treb'e
să te ștergi pe aripioare
cum treb'e
să păstorești mioare
cum treb'e
să scuipi dintr-o răsuflare
cum treb'e
să rămâi în picioare.

Bio traducători

Bertóti Johanna (1987, Baia Mare) este dramaturg liber profesionist, scrie poezii pentru copii, respectiv compune cântece pe versuri din lirica maghiară și universală, pe care le interpretează cu ocazia concertelor pentru copii și adulți. În zona traducerilor literare, se străduiește să fructifice cât mai eficace bilingvismul ei transilvănean. A absolvit teatrologia la Facultatea de Teatru și Televiziune a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, după care a studiat scriere dramatică în cadrul unui masterat la Universitatea de Arte din Târgu Mureș. În 2009 a participat la cursul de traduceri literare condus de Horváth Andor, în organizarea Academiei Korunk. În 2016 a beneficiat de o bursă pentru traducători din partea Institutului Cultural Român din București. În 2017, în cadrul concursului de traducere „De ce tocmai Bob Dylan?”, organizat de portalul Drót, a primit premiul „Hunnia”. În volum, i-a apărut traducerea piesei de teatru a lui Radu Țuculescu, *Bravul nostru Micșă* (*A mi derék Miksánk*). A realizat numeroase traduceri pentru subtitrarea unor spectacole de teatru și filme proiectate la diferite festivaluri.

Alexandru M. Călin (1980, București) este copywriter de televiziune și traducător literar. În 2003 a absolvit Facultatea de Litere a Universității București, secția română-spaniolă, iar în 2017, Facultatea de Filologie Clasică din cadrul aceleiași universități. În prezent este doctorand al Facultății de Limbi și Literaturi Străine. A tradus două romane din limba catalană –

Ultimul Patriarh de Najat el Hachmi (2010) și *Bagaje pierdute* de Jordi Puntí (2012). A tradus un poem al lui Janus Pannonius din limba latină, două sonete ale lui Alan Brownjohn din limba engleză, câteva poeme de Balassi Bálint, Juhász Gyula și Petőfi Sándor din limba maghiară. În prezent lucrează la retraducerea poemelor epice shakespeariene.

Fülöp Zsigmond (1970, București), tehnoredactor. A urmat liceul în București, apoi lucrează pentru o scurtă perioadă ca zețar la Szabad Sajtó Ház (fosta Casa Scânteii). În 1990 se mută la Sfântu Gheorghe unde va fi, pe rând, zețar, apoi fotoculegător la cotidianul *Háromszék*. Din 2001, tehnoredactor. Parcursul lui de traducător literar cuprinde două seminare de traduceri (Balatonfüred, 2015, 2017), un colocviu (Oradea, 2016), precum și următoarele contribuții la volume: *Oradea. Imagini Posibile/ Nagyvárad. Tünékeny képek* (cotraducător, 2016), *A másik forradalom* (antologie, cotraducător, 2017), *Kiss Csaba: A dög* (cotraducător, 2017).

Mihók Tamás (1991, Oradea) este poet bilingv, traducător literar și redactor. A absolvit Facultatea de Litere din cadrul Universității din Oradea. A studiat la ELTE Budapesta timp de doi ani, ca bursier. În prezent este doctorand la Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș. A publicat eseuri și poezii în majoritatea revistelor literare din țară. Colaborează constant cu revistele *Várad*, *Familia* și *Szörös Kő*. Autor a patru volume de poezii: *Șantier în rai* (2013), *winrar de tot* (2015), *cuticular* (2017) și *cuticulum vitae* (2017) – ultimul în limba maghiară. Câștigător al premiului *De-aș avea...* (*Familia*, 2014) și al premiului *Kinde Annamária* (*Várad*, 2017). Redactor al revistei literare *Poesis internațional*, redactor-șef al revistei filologilor

orădeni *orașul 2d*, admin al platformei literare *Qpoem*. A tradus în limba maghiară cărțile: *Zidul de mătase* de Constantin Virgil Bănescu, *4 A.M. Cantosuri domestice* de Radu Vancu și *A kétezres nemzedék. Kortárs román költészet*, iar în limba română volumul de poeme *Când te strici* de Krusovszky Dénes (2017). Membru al grupării literare „Élő Várad”, respectiv fondator și membru organizator al seratelor Cenaclului R&R.

Alexandru Skultéty (1948, Timișoara), redactor, traducător. Absolvent al Facultății de Limba și Literatura Română (specialitatea B limba și literatura franceză) a Universității din București. A lucrat la Editura Scânteia, Editura Politică și Editura Humanitas. Traduceri (selecție): *A méltóság erősebb a halálnál* de I. Micu (1988); *Destinul nefericit al prințului Rudolf* de I. Bart (1994); *Scrisorile unei mame. Destinul unei familii evreiești* de J. Salamon (1996); *Istoria Europei* de J. Carpentier și F. Lebrun (cotraducător M. Băluță-Skultéty, 1997, 2006); *Transilvania văzută în publicistica istorică maghiară* (1999); *Ierusalimul Secuiesc* de G. Szávai (2008); *Napló, 1915–1921/Jurnal, 1915–1921* de A. Stanoiev (2008); *Cel ce vede glasul. Márți Sipos de vorbă cu András Visky* (2013); *Jurnalul unei fete greu de mulțumit* de J. Acterian (ediție integrală, 2015). Volum de autor: *Teste de limba franceză* (2002). În fruntea traducerilor incluse în prezenta antologie, autorul a așezat următorul motto comemorativ: *Mariannae, carissimae coniugi meae, piae memoriae*.

George Volceanov (1956, București), profesor universitar și traducător literar. Director al departamentului de filologie din cadrul Facultății de Litere a Universității „Spiru Haret”. Licențiat în filologie (specializarea engleză-maghiară) la Facultatea de Limbi Străine a Universității București, cu un doc-

torat în filologie la Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj. Este autorul (sau coautorul) mai multor dicționare de argou monolingve și bilingve, numărându-se printre pionierii renașterii lexicografiei argotice din România în epoca post-comunistă. A dedicat trei monografii operei shakespeariene și, în prezent, coordonează și îngrijește cea mai recentă ediție a integralei Shakespeare în limba română. Este un apreciat traducător literar din limbile engleză și maghiară, printre autorii traduși de el numărându-se William Shakespeare, F. Scott Fitzgerald, Lawrence Durrell, Truman Capote, John Updike, David Lodge, Philip Roth, Anthony Burgess, Margaret Atwood, Anne Tyler, Rejtő Jenő, Kassák Lajos, Esterházy Péter, Bogdán László etc.

A műfordítók életrajzai

Bertóti Johanna (Nagybánya, 1987), szabadúszó dramaturgként dolgozik, gyerekverseket ír, illetve verseket zenésít meg, amelyeket gyerekeknek és felnőtteknek szóló koncertjein ad elő. Kolozsváron végzett teatrológia szakon a „Babeş-Bolyai” Tudományegyetem Színház és Televízió Karán, majd Marosvásárhelyen tanult a Művészeti Egyetem drámaírás mesterképzőjén. 2009-ben részt vett a Korunk Akadémia által szervezett műfordítói műhelyen, amelyet Horváth Andor vezetett. 2016-ban a bukaresti Román Kulturális Intézet műfordítói ösztöndíjában részesült. 2017-ben a Drót portál „Miért éppen Bob Dylan?” műfordító pályázatán Hunnia-díjas lett. Jelenleg Az erdélyiségéből adódó kétnyelvűségét igyekszik minél eredményesebben kamatoztatni a műfordítás területén. Kötetben megjelent drámafordítása: Radu Ţuculescu, *A mi derék Miksánk (Bravul nostru Micşa)*. Számos színházi előadás és fesztiválok vetített film feliratozásához készített fordításokat.

Alexandru M. Călin (Bukarest, 1980) televíziós szövegíró és műfordító. 2003-ban végzett a Bukaresti Egyetem bölcsész karának román-spanyol szakán, majd 2017-ben ugyanazon egyetem Klasszikus Filologia Karán. Jelenleg az Idegennyelvi és Irodalomi Karnak doktorandusza. Két regényt fordított katalán nyelvből: Najat el Hachmi, *Az utolsó pátriárka* (2010) és Jordi Puntí, *Elvesztett csomagok* (2012) című művét. Janus Pannonius egy versét latinból, valamint Alan Brownjohn két

szonettjét angolból fordította román nyelvre, de Balassi Bálint, Juhász Gyula és Petőfi Sándor verseiből is fordított. Jelenleg Shakespeare epikus verseinek újrafordításán dolgozik.

Fülöp Zsigmond (Bukarest, 1970) tördelőszerkesztő. A líceumot Bukarestben végezte, majd rövid időre a Szabad Sajtó Házba (volt Casa Scânteii) kerül ólomszedőként. 1990-ben Sepsiszentgyörgyre költözik, ahol egy évig ólomszedéssel, majd fényzedéssel foglalkozik a *Háromszék* napilapnál. 2001-től tördelőszerkesztő. Eddigi műfordítói pályája két fordítói szemináriumot (Balatonfüred, 2015, 2017), egy nagyváradi kollokviumot, illetve a következő fordításokat foglalja magában: *Oradea. Imagini Posibile/ Nagyvárad. Tűnékeny képek* (társfordító, 2016), *A másik forradalom* (antológia, társfordító, 2017), *Kiss Csaba: A dög* (társfordító, 2017).

Mihók Tamás (Nagyvárad, 1991) kétnyelvű költő, műfordító, szerkesztő. A Nagyvárad Egyetem irodalom karán végzett. Két évig volt a Budapesti ELTE ösztöndíjas hallgatója. Jelenleg a Marosvásárhelyi „Petru Maior” egyetemen végzi doktori tanulmányait. Publikált már esszéket és verseket a hazai irodalmi folyóiratok nagytöbbségében. Folyamatosan együttműködik a *Várad*, *Familia* și *Szörös Kő* kulturális folyóiratokkal. Négy verseskötete jelent meg: *Șantier în rai* (2013), *winrar de tot* (2015), *cuticular* (2017) és *cuticulum vitae* (2017) – az utolsó magyar nyelven. *De-aș avea...* (*Familia*, 2014), valamint Kinde Annamária-díjas (*Várad*, 2017). A *Poesis internațional* című irodalmi lap szerkesztője, valamint a nagyváradi filológusok lapjának, az *orașul 2d* főszerkesztője, adminja a *Qpoem* platformnak. Magyar nyelvre fordította Constantin Virgil Bănescu: *Selyemfal* (*Zidul de mătase*), Radu Vancu: *4 A.M. Cantosuri domestice* és *A*

kétezres nemzedék, *Kortárs román költészet* versesköteteket, valamint magyarból román nyelvre Krusovszky Dénes *Elromlani milyen* című kötetét (2017). Tagja az „Élő Várad” mozgalomnak, ugyanakkor alapítója és szervezője az R&R versesteknek.

Skultéty Sándor (Temesvár, 1948) könyvszerkesztő, műfordító. Bukarestben érettségizett 1966-ban, a bukaresti egyetem Nyelvtudományi Karán szerzett román-francia szakos tanári diplomát. A Scânteia Kiadóban, a Politikai Könyvkiadóban, majd a Humanitas Könyvkiadóban dolgozott. Fontosabb fordításai: I. Micu, *A méltóság erősebb a halálnál* (1988); I. Bart, *Destinul nefericit al prințului Rudolf* (1994); J. Salamon, *Scrisorile unei mame. Destinul unei familii evreiești* (1996); J. Carpentier, F. Lebrun, *Istoria Europei* (társfordító M. Băluță-Skulatéty, 1997, 2006); *Transilvania văzută în publicistica istorică maghiară* (1999); G. Szávai, *Ierusalimul Secuiesc* (2008); A. Stanoiev, *Napló, 1915–1921/ Jurnal, 1915–1921* (2008); *Cel ce vede glasul. Márți Sipos de vorbă cu András Visky* (2013); J. Acterian, *Jurnalul unei fete greu de mulțumit* (teljes kiadás, 2015). Kötete: *Teste de limba franceză* (2002). Jelen műfordításainak mottója: *Mariannae, carissimae coniugi meae, piae memoriae.*

George Volceanov (Bukarest, 1956), egyetemi professzor és műfordító. A „Spiru Haret” Egyetem filológia karának az igazgatója. Filológiából diplomázott a Bukaresti Egyetem Idegennyelvi Karának angol-magyar szakán, doktori címét ugyancsak filológiából a Kolozsvári „Babeș-Bolyai” egyetemen szerezte. Több egy- valamint kétnyelvű szleng szótár szerzője (vagy társszerzője), a posztkommunista korszakban történő argotikus lexikográfia újjászületésének úttörői közé tartozik. Három monográfiát szentelt Shakespeare műveinek, valamint

ő gondozza Shakespeare összes műveinek román nyelvű kiadását. Elismert fordító, angol és magyar nyelvből olyan szerzőket tolmácsolt mint William Shakespeare, F. Scott Fitzgerald, Lawrence Durrell, Truman Capote, John Updike, David Lodge, Philip Roth, Anthony Burgess, Margaret Atwood, Anne Tyler, Rejtő Jenő, Kassák Lajos, Esterházy Péter, Bogdán László stb.

Cuprins / Tartalom

Degustare de poezie orădeană – Prefață	5
Várad-i versköstoló – Előszó	11
Blând curge Körös în Criș – Notă introductivă	17
Körös és Criș egy mederben – Rövid ismertető	21
JANUS PANNONIUS	25
Abiens valere iubet sanctos reges, Waradini	26
Búcsú Váradtól	28
Despărțire de Oradea	30
JUHÁSZ GYULA	33
Várad	34
Oradiei	36
ADY ENDRE	39
A tűnődés csolnakján	41
În luntrea visării	42
KINDE ANNAMÁRIA	43
Nem játékaimat	46
Nu jucăriile mele	47
Nem én	48
Nu eu	49
Húzódhatsz közelebb	50
Mai aproape, hai, vino	51
Saját magánya	52
Propria solitudine	53
Patak	54
Pârâu	55
Még egy dal a félelemről	56
Încă un cântec despre frică	57
Bálvány	58

Fetiș	59
Amikor felnőtt	60
Când s-o face mare	61
Hiúzok háza	62
Casa rășilor	63
Rózsavér. A hasonlító	64
Sângele rozei. Asemuitorul	65
SZÜCS LÁSZLÓ	67
Átirat	68
Transcriere	69
Már jól	70
De-acum e bine	71
Mutatvány	72
Acrobație	73
Altató	74
Somnifer	76
Balladából való	78
De prin balade	79
Átutazóna	80
zonă de tranzit	81
Esti együltős	82
One-night stand	84
Málnafészek	86
Cuib de zmeură	88
mert én másként	90
pentru că eu altfel	91
Veszély-beszély	92
Primejdie mare	93
GITTAI ISTVÁN	95
Apadás	97
Uscare	97

Újabb valószínűtlen emlékezés	98
O nouă aducere-aminte neverosimilă	99
Kedd szerda avagy a költészet logikája	100
Mărți miercuri sau logica poeziei	101
Gyümölcsök útja	102
Calea fructelor	103
Időutazás	104
Călătorie în timp	105
Hatásos marketing	106
Un marketing eficient	107
Amit zörget a szél	108
Tot ce zornăie vântul	109
A pillanat, mint gömbvillám	110
Clipa, un fulger circular	111
Tisztálkodás	112
Curățenie corporală	113
Esti zsolozsma	114
Rugă de seară	115
Időpocséklás vagy mi	116
Risipă de timp sau ce	117
KEMENES HENRIETTE	119
Nagymosás	120
Curățenie de primăvară	121
Vidd	122
Ia-1	123
Szavak helyett szavak	124
Cuvinte în loc de cuvinte	126
Háromszáz nyúl	128
Trei sute de iepuri	129
Mégis	130
Totuși	131

Szárnypróbálgatás	132
Primele lecții de zbor	133
Tenyered tájai	134
Peisajele din palmele tale	135
Mese hat megadott szóval	136
Poveste cu șase cuvinte date	138
Mint aki ért	140
Ca și cum m-ai înțelege	142
Odú	144
Scorbură	145
FÁBIÁN JUDIT	147
Egy tengeri kagyló	148
Scoică de mare	149
Hajnali kép a strandon	150
În zori la strand	151
A mólótól a hotelig	152
De la dig până la hotel	153
Vonatfülkében	154
În compartiment	155
Csigák útján	156
Pe calea melcilor	157
Énednek fizessek?	158
Să plătesc eului tău?	159
Szakítás	160
Despărțire	161
Mozaik-égbolt	162
Cerul ca un mozaic	163
Fotók félhomálya	164
Penumbra fotografiilor	165
Magnetikus sávon	166
Pe bandă magnetică	167

OZSVÁTH ZSUZSA	169
folyamatos jelen	170
prezentul se-nfruptă	171
indokolatlan kedv (lyukas élet)	172
simțământ nătâng (viață găunoasă)	173
köz helyi gyilkosság	174
crima locurilor comune	175
mentés másként	176
save as	177
Öröklakás	178
Locuință proprietate personală	179
Nem látszik	180
Nu se vede	181
Madaras mese	182
Poveste cu o pasăre	183
látalak az utcán	184
te-am văzut pe stradă	185
Három	186
Trei	187
Látolgtató	188
Chibzitorul	189
Bio traductori	191
A műfordítók életrajzai	195

Készült a nagyváradai **europrint** nyomdában
Felelős vezető: Derzsi Ákos